

SÚHRNNÁ MONITOROVACIA SPRÁVA

2016 - 2018

*Súhrnná monitorovacia správa v rámci tematického hodnotenia PHSR
2016 - 2025*

Dôvodová správa

Súhrnná monitorovacia správa sumarizuje aktuálny vývoj jednotlivých strategických priorít rozvoja mesta a predstavuje odpočet opatrení a aktivít za jednotlivé strategické témy Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja 2016 – 2025 za roky 2016 až 2018.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej PHSR) je jedným zo základných a kľúčových dokumentov pre riadenie samosprávy. Tvorba dokumentu vychádza zo Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Predstavuje naplnenie princípu programovania definovaného pre regionálnu politiku Európskej únie, ktorého zmyslom je podpora integrovaného, viacročného plánovania rozvoja regiónov, miest a obcí formou koncepčných strategických dokumentov.

Dokument vznikol v súlade s cieľmi Národnej stratégie regionálneho rozvoja a strategického dokumentu PHSR Košického samosprávneho kraja, pričom zohľadňuje špecifickú situáciu mesta Michalovce a potreby identifikované jeho občanmi. PHSR poskytuje komplexnú analýzu aktuálneho stavu územia a definuje strategické ciele a opatrenia v hospodárskej, sociálnej, environmentálnej oblasti. Vybrané opatrenia sú zároveň prepojené s Integrovaným regionálnym operačným program (IROP), ktorý je zameraný na zlepšovanie kvality života a zabezpečenie udržateľného poskytovania verejných služieb regiónov, miest a obcí.

Táto monitorovacia správa je tak, ako aj PHSR 2016-2025, rozdelená do troch hlavných oblastí: hospodárska, sociálna a environmentálna. Každý okruh zahŕňa príslušné projektové zámery. Tento dokument pojednáva o ich plnení a aktuálnom stave realizácie.

Projektové zámery v hospodárskej oblasti

Špecifický cieľ 1.1 Podpora podnikateľského prostredia a nových investícií

1.1.1 Vytvorenie viacjazyčného prezentačného materiálu pre investorov

Garant: *Odbor komunikácie, marketingu a kultúry, Organizačný odbor, Odbor hospodárenia s majetkom*

Na realizácii sa začalo pracovať v roku 2017. Pripravovali sa podklady pre vytvorenie prezentačného materiálu, ktorý by mal obsahovať krátku prezentáciu najvýznamnejších zamestnávateľov z jednotlivých odvetví a zároveň by predstavil potenciál, ktorý môžu Michalovce ponúknuť podnikateľom a investorom.

V roku 2018 bol viacjazyčný prezentačný materiál pre investorov vytvorený v elektronickej podobe. Ide o video, v ktorom je odprezentované mesto Michalovce vo všetkých oblastiach života. Toto prezentačné video je v slovenskom a anglickom jazyku a je k dispozícii na webovom sídle mesta. Materiál je k dispozícii aj na DVD nosičoch a USB kľúčoch.

Vzhľadom k tomu, že mesto Michalovce sa v roku 2019 stalo Európskym mestom športu, v roku 2018 odbor komunikácie, marketingu a kultúry v spolupráci s odborom školstva a športu a organizačným odborom pripravili nové tlačené propagačné materiály v anglickom jazyku a reklamné predmety na prezentáciu mesta a osobitne športu v ňom.

1.1.2 Bonusy pre podnikateľov

Garant: *Odbor hospodárenia s majetkom, Finančný odbor, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Mesto sa dlhodobo snaží vytvárať vhodné prostredie na podnikanie. Drobných podnikateľov podporuje najmä tým, že im umožňuje prenajímať si od Mesta nehnuteľnosti, pričom sa zohľadňuje ich podiel na zhodnotení majetku Mesta. Mesto prenajíma nebytové priestory v 34 objektoch 218 nájomcom. Z toho:

- v 30 objektoch 151 nájomcom priamo,
- v 1 objekte 57 nájomcom prostredníctvom správcu MsKS,
- v 3 objektoch 10 nájomcom prostredníctvom správcu TaZS.

Nájomcovia doteraz zhodnotili 33 mestských priestorov. V súčasnosti prebieha kompenzovanie nájomným u štyroch nájomcov. O uvoľnení mestských priestorov je podnikateľská verejnosť informovaná prostredníctvom Úradnej tabule MsÚ, novín Michalovčan, webovej stránky Mesta a televízie Mistrál.

V súvislosti s podporou podnikania Mesto prenajíma pozemky, prevažne za účelom umiestnenia drobných predajných zariadení, vrátane terás (počet 54), prístupových ciest a parkovísk (52) a za inými účelmi. V roku 2018 boli evidované aj nájomné zmluvy na prenájom

ornej pôdy pre poľnohospodárske účely, a to s 3 podnikateľskými subjektami a 1 nájomná zmluva na prenájom lesných pozemkov. Budovanie infraštruktúry je podporované zriaďovaním vecného bremena pre jej uloženie na pozemkoch Mesta (94 zmlúv s podnikateľskými subjektami a 114 zmlúv s fyzickými osobami).

Predaj nehnuteľností vo vlastníctve Mesta je možný iba v prípade obojstrannej výhodnosti. Na predaj v roku 2018 ponúkalo Mesto predovšetkým majetok, ktorý je dlhodobo nevyužívaný. Z nehnuteľností vhodných na podnikanie sú v súčasnosti v ponuke na predaj – Práčovňa a čistiareň na Lastomírskvej ulici, objekt, v ktorom sídlilo Zariadenie opatrovateľskej služby na Masarykovej ulici a administratívna budova na Okružnej ulici, vrátane ich areálov. Z objektov ponúkaných na odpredaj bol na základe obchodných verejných súťaží v roku 2018 zrealizovaný predaj administratívnej budovy na Okružnej ulici s areálom a pozemku vnútroareálovej komunikácie autoservisu na Močarianskej ulici, čím bol zavŕšený predaj tohto autoservisu.

1.1.3 Vytvorenie profilov organizácií zriadených Mestom

Garant: *Odbor komunikácie, marketingu a kultúry*

Na vytvorení profilov jednotlivých organizácií zriadených Mestom začal pracovať odbor komunikácie, marketingu a kultúry v roku 2018. V súčasnosti sa získané podklady spracovávajú. Predpokladaný termín ukončenia je v roku 2019.

Špecifický cieľ 1.2 Mesto obchodu a služieb

1.2.1 Obnova domu služieb

Garant: *Odbor hospodárenia s majetkom, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Začiatok realizácie – 2020

Napriek tomu, že začiatok obnovy domu služieb je naplánovaný až v roku 2020, v rámci rekonštrukcie tepelného hospodárstva bola v roku 2017 zrekonštruovaná technológia kotolne v tomto objekte. Vymenené boli dva plynové, liatinové, nízko teplotné kotly Ferro GFM s atmosférickými horákmi za jeden plynový kondenzačný dvojkotol Hoval Ultragas 300 D s tlakovými horákmi s celkovým výkonom 278kW. Zároveň bol vyriešený odvod spalin novým nerezovým komínom.

1.2.2 Karta obyvateľa mesta

Garant: *Odbor komunikácie, marketingu a kultúry, Odbor Informatizácie a grantov*

Začiatok realizácie – 2019

V súčasnosti sa posudzujú ponuky viacerých záujemcov, firiem ktoré nás oslovili v súvislosti s Kartou obyvateľa mesta, doposiaľ sme evidovali len ponuky, ktoré boli finančne nevýhodné pre obyvateľov. Navrhujeme zmeniť túto úlohu a službu riešiť elektronickou aplikáciou. Projektový zámer nazvať – Elektronická aplikácia pre obyvateľov mesta.

Špecifický cieľ 1.3 Elektronické služby pre občanov

1.3.1 Rozvoj geografického informačného systému Mesta

Garant: Odbor informatizácie a grantov

Mesto buduje geografický informačný systém (GIS) voľne prístupný pre obyvateľov mesta a s autorizovaným prístupom a rozšírením vrstiev GIS pre zamestnancov Mesta. V roku 2016 bola sprístupnená autorizovaná vrstva pre Technické a záhradnícke služby mesta Michalovce, ktorá uľahčuje evidenciu a prehľad kosenia plôch v meste. Pribudli tiež ďalšie autorizované vrstvy podzemných sietí vo vlastníctve Mesta pre využitie optickej siete a potreby tepelného hospodárstva. V roku 2018 prešiel GIS komplexnou úpravou backendu aj frontendu. Boli upravené dátové vrstvy, ktoré sa aktualizujú na dennej báze z poskytovaných otvorených dát integračných rozhraní. Bola doplnená ortofotomapa z roku 2016 a historická mapa z roku 1949. Stránku geografického systému využíva mnoho fyzických ako aj právnických osôb mesta najmä na meranie vzdialeností, plôch, na vyhľadávanie a pod.

V súčasnosti pripravujeme vrstvu rezervačného systému stánkov, ktorá bude využívaná najmä počas jarmokov.

1.3.2 Elektronizácia služieb Mesta

Garant: Odbor informatizácie a grantov

Elektronické služby ESMAO (Elektronické služby miest a obcí) sa začali nasadzovať v roku 2016. Do konca roka 2017 bolo zintegrovaných 104 elektronických služieb prostredníctvom servera ESMAO s prepojením na ústredný portál verejnej správy www.slovensko.sk. Súčasne je prístupná aj 105. služba – všeobecná agenda. Všetky služby boli zintegrované do informačného systému samosprávy (IS Noris a IS Helios Green), Mesto vytvorilo nový web portál, na ktorom sú prístupné elektronické služby z viacerých častí portálu www.michalovce.sk, súčasne sú na stránke <https://michalovce.esmao.sk> spolu s elektronickými formulármi zdieľané prostredníctvom RSS kanálov aj úradná tabuľa, aktuality a informačný obsah. Do informačného systému samosprávy je integrovaná okrem elektronických služieb aj elektronická schránka mesta na Ústrednom portáli verejnej správy www.slovensko.sk. Mesto bolo nápomocné integrácii e-schránok aj pri svojich príspevkových a rozpočtových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti (základné školy, MsKS, TaZS, MDS).

1.3.3 Rozšírenie mestskej optickej siete

Garant: Odbor informatizácie a grantov

Projektový zámer sa plní priebežne pri realizácii dodávok rozširovania kamerového systému. Mestská optická sieť sa rozširuje zatiaľ len v rámci rozširovania kamerového systému, jednak prípojkami optiky ku každej kamere, ale aj k objektom vo vlastníctve Mesta, t.j. pre zabezpečenie napájania kamier sa realizujú prípojky el. napätia od základných a materských škôl, resp. iných budov, ktoré patria Mestu. Preto sa súčasne s chráničkou napájacieho kábla vkladá do výkopovej ryhy aj chránička s optickými vláknami pre pripojenie daného subjektu do mestskej optickej siete. V roku 2017 sa tak rozšírila mestská optická sieť pri Zariadení starostlivosti o deti do troch rokov na Markušovej ulici.

V rámci výzvy Wifi pre teba, Úradu podpredsedu vlády pre informatizáciu, Mesto získalo NFP na projekt Wifi pre Michalovce. Cieľom projektu je vybudovať voľnú wifi zónu na Námestí slobody a Námestí osloboditeľov s 8 externými a 3 internými prístupovými bodmi s maximálnym možným pokrytím priestorov a dostupnou rýchlosťou 30 Mbps; výška schváleného NFP je 14 250 €, spolufinancovanie mesta je vo výške 750 €. Projekt je v stave prípravy zmluvy o NFP. Projekt bude trvať do 31.12.2019.

Mesto má ambíciu rozšíriť optickú sieť ku všetkým svojim subjektom a organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta, prednostne k materským školám a denným centrom seniorov.

Špecifický cieľ 1.4 Dopravná infraštruktúra

1.4.1 Dopravný generel mesta

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Začiatok realizácie – 2020

1.4.2 Zvýšenie kvality existujúcich komunikácií a chodníkov

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Mesto pokračuje v revitalizácii komunikácií, chodníkov a parkovísk na území mesta podľa realizačného plánu rekonštrukcie mestských komunikácií a chodníkov na roky 2016-2018, ktorý bol schválený uznesením MsR č. 107 zo dňa 13. októbra 2015.

V roku 2016 sa realizovali opravy v tomto rozsahu:

- Sídliisko juh II. etapa – priestor ohraničený ulicami Saleziánov, J. Matúšku, J. Murgaša
- Sídliisko juh III. etapa – priestor ohraničený ulicami Okružná, J. A. Komenského, J. Murgaša, J. Matúšku

- Ul. F. Kráľa (od Ul. kpt. Nálepku po Ul. P.I. Čajkovského) – komunikácia vrátane odvodnenia a chodník
- Ul. A.S. Makarenku – komunikácia a chodník
- Ul. A. Bernoláka – komunikácia a chodník po obidvoch stranách
- Ul. kpt. Nálepku (dvor za budovou Zlatého býka) – komunikácia a parkovisko
- Ul. kpt. Nálepku – plocha pri bytovom dome „H“
- križovatka Ul. kpt. Nálepku – J. Hollého – časť chodníka
- spevnené plochy a chodníky v areáloch materských škôl na uliciach J. A. Komenského, Masarykova, S. H. Vajanského, F. Kráľa, Okružná

V roku 2017 sa v rámci schváleného realizačného plánu rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov zrealizovali opravy v tomto rozsahu:

- Sídliisko juh I.b etapa – priestor ohraničený Ul. Štefánikovou a Chemkostav Arénou
- Ul. Cyrila a Metoda (časť medzi Ul. zemplínskou a Ul. Juraja Jánošíka) – komunikácia
- Ul. zemplínska (časť medzi Ul. Cyrila a Metoda a Ul. agátovou) – komunikácia
- Ul. N. V. Gogoľa – chodník
- Ul. Štefana Moyzesa – chodník po obidvoch stranách
- Ul. Jána Bottu – chodník
- Ul. A. S. Puškina – chodník po obidvoch stranách a komunikácia
- Ul. lipová (časť medzi Ul. partizánskou a Ul. lieskovou) – komunikácia
- Ul. široká – komunikácia (časť medzi Ul. partizánskou a Ul. Pavla Horova)
  - chodník po obidvoch stranách (časť medzi Ul. partizánskou a Ul. Dr. Vlada Clementisa
- Ul. Martina Benku – komunikácia
- Ul. brezová – Ul. borovicová (spojnica) – chodník
- Ul. sosnová – chodník
- Ul. Laca Novomeského – chodník
- Ul. fialková - parkovisko
- Sídliisko východ – úprava vyšliapaných chodníkov v zeleni
- spevnené plochy a chodníky v areáloch materských škôl na uliciach Leningradskej, Školskej a Jána Švermu

V roku 2018 bola zrealizovaná revitalizácia miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk v rozsahu:

- chodníky – Ul. topolianska (od odbočky k OC MM po križovatku Ul. letná - bez vjazdov), Ul. Makarenku, Ul. agátová (po obidvoch stranách), plocha pri bytovom dome H na Ul. kpt. Nálepku, časť chodníka na križovatke ulíc Kpt. Nálepku - J. Hollého, chodník pri objekte Zlatý Bažant, časť chodníka na Ul. Sama Chalupku, spojovací chodník medzi Ul. obchodnou a Andreja Sládkoviča, spevnené plochy a chodníky v areáloch MŠ na uliciach J.A. Komenského, Okružná, Jána Švermu, Masarykova, S. H. Vajanského, Leningradská, Školská,
- komunikácie - Ul. Bernoláka, Ul. Makarenku, Ul. školská, okružná križovatka Ul. Kuzmányho- Ul. Štefánikova, Ul. Karola Kuzmányho od križovatky Ul. Prof. Hlaváča po

Ul. Masarykovu, Ul. Karola Kuzmányho od križovatky Ul. špitálska po okružnú križovatku,

- parkoviská – bolo zrealizované parkovisko pri Zimnom štadióne vrátane odvodnenia,
- Sídľiskové plochy – v rámci Sídľiska západ III. etapa - priestor Ul. Prof. Hlaváča – Martina Rázusa – Karola Kuzmányho a I. a etapa pri bytovom dome A9. Medzi blokové priestory na Ul. Štefánikovej.

Taktiež bol zrealizovaný nový kryt časti existujúceho chodníka na Ul. viniarska cesta.

1.4.3 Výstavba nových peších chodníkov

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

V roku 2018 bol zrealizovaný nový chodník na Ul. severnej od Ul. viniarska cesta po Ul. margarétovú vrátane priechodu pre chodcov.

1.4.4 Budovanie nových cyklochodníkov a 1.4.5 Vytváranie cyklochodníkov dopravným značením

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov, Odbor hospodárenia s majetkom

Mesto Michalovce má vysoký potenciál využitia cyklo dopravy, aj vďaka rovinatému charakteru územia. V meste sú vytvorené cyklotrasy o celkovej dĺžke 4,36 km, ktoré prepájajú niektoré časti mesta. Chýbajú cyklotrasy prepájajúce sídliská a okrajové časti mesta s centrom mesta a s centrom hospodárskeho významu či s priemyselným parkom a výrobnými závodmi.

Mesto v roku 2017 podalo projekt vybudovania novej cyklotrasy Centrálna mestská zóna - Biela hora v rámci výzvy Integrovaného regionálneho operačného programu. Projekt bol schválený 14. novembra 2017. Výška schváleného NFP pre Mesto je 562 799,19 eur, výška spolufinancovania Mesta predstavuje 29 621,01 eur.

Navrhovaná cyklotrasa vychádza zo schváleného Územného plánu mesta Michalovce. Cyklotrasa bude prepájať Sídľisko Stráňany a IBV Stráňany k už existujúcim cyklotrasám v Centrálnnej mestskej zóne (CMZ) a trasu vedúcu cez Sídľisko východ smerujúcu k priemyselným parkom mesta. Obyvatelia Sídľiska Stráňany sa cyklotrasou dostanú cez CMZ k dopravnému uzlu na železničnej a autobusovej stanici. Prvá etapa výstavby cyklotrasy predstavuje výmenu existujúcej lávky cez rieku Laborec, druhá etapa predstavuje pokračovanie cyklotrasy po existujúcej komunikácii a po Ulici partizánskej, kde bude vytvorené vodorovné a zvislé dopravné značenie. Tretiu etapu cyklotrasy tvorí vybudovaný nový cyklochodník. Celková dĺžka novej cyklotrasy bude 2 002,6 m.

V roku 2018 sa začala výstavba cyklistickej trasy Centrálna mestská zóna - Biela hora, ktorá je rozdelená do 3 etáp:

I. etapa - rekonštrukcia existujúcej lávky

II. etapa - cyklotrasa na existujúcich miestnych komunikáciách

III. etapa - nový cyklistický chodník.

V roku 2018 bola zrealizovaná II. a III. etapa a začali práce na I. etape.

1.4.6 Vytvorenie prístreškov a stanovišť pre bicykle

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

V rámci projektu vybudovania novej cyklotrasy Centrálna mestská zóna - Biela hora sú na novom cyklistickom chodníku aj dve stojiská na bicykle.

1.4.7 Zvyšovanie bezpečnosti priechodov pre chodcov

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov

Mesto má záujem o osvetľovanie priechodov pre chodcov a kvôli zvýšeniu bezpečnosti realizuje osvetlenie priechodov pre chodcov z vlastných zdrojov, ale uchádza sa aj o cudzie zdroje.

Na osvetlenie priechodu na Okružnej ulici (pred základnou školou) dostalo Mesto grant od Nadácie ČSOB vo výške 7 000 eur.

V ďalšom projekte bol vybraný frekventovaný priechod pre chodcov na križovatke ulíc Nad Laborcom a Partizánskej, v blízkosti základnej školy a stredných škôl. Výška získanej dotácie od Nadácie ČSOB pre Mesto bola 5 000 eur.

Osvetlenie priechodu pre chodcov na križovatke ulíc Prof. Hlaváča – K. Kuzmányho – A. Markuša bude súčasťou rekonštrukcie priechodu pre chodcov v rámci revitalizácie komunikácií, chodníkov a parkovacích plôch v roku 2018.

V roku 2018 bolo zrealizované osvetlenie priechodu pre chodcov na Ul. T. J. Moussona, na ktoré Mesto získalo grant od ČSOB vo výške 4 000 eur ako aj nasvetlenie priechodu pre chodcov na križovatke ulíc Prof. Hlaváča – Karola Kuzmányho – Alex. Markuša.

Taktiež sa zrealizovala zmena priesečnej križovatky ulíc Duklianska – Obchodná – Alex. Markuša vo finančnom objeme 35 981 eur, vrátane nových priechodov.

1.4.8 Vybudovanie pešej lávky cez Laborec

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Realizácia novej lávky pre peších cez rieku Laborec sa začne realizovať v roku 2020. Prvým krokom je vypracovanie projektovej dokumentácie.

1.4.9 Optimalizácia spojov a zastávok mestskej dopravy

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Cestovný poriadok liniek mestskej autobusovej dopravy sa upravuje priebežne za účelom zlepšovania optimalizácie spojov a liniek. V roku 2016 došlo k zrušeniu 15 spojov, trasa sa upravila v troch prípadoch a v jednom prípade sa upravil čas odchodu autobusu.

Cestovný poriadok je dostupný na: http://dzsmktrans.sk/MHDMI/?page_id=12.

1.4.10 Inštalácia hlásičov do autobusov MAD pre osoby so zrakovými poruchami

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Od začiatku roka 2017 sú vo všetkých vozidlách inštalované hlásiče, ktoré prispeli k zvýšeniu kvality cestovania nie len pre osoby so zrakovými poruchami.

1.4.11 Výstavba okružnej križovatky Kuzmányho – Prof. Hlaváča

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom*

Začiatok realizácie – 2020

Projektový zámer navrhujeme zmeniť na – Vytvorenie okružnej križovatky dopravným značením.

1.4.12 Výstavba okružnej križovatky Štefánikova - Kuzmányho

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom*

V rámci revitalizácie existujúcich komunikácií, chodníkov a parkovacích plôch v roku 2018 bola zrealizovaná okružná križovatka Štefánikova – Karola Kuzmányho vrátane peších ťahov a s tým súvisiace práce na verejnom osvetlení, odvodnení okružnej križovatky, ochrane vodovodu a plynovodu, ochrane a preložke telefónnych vedení, VN a NN rozvodov a optických káblov.

Taktiež v roku 2018 bola zrealizovaná okružná križovatka ulíc Alex. Markuša – Obchodná – Duklianska.

Špecifický cieľ 1.5 Podpora cestovného ruchu

1.5.1 Propagácia Mesta cez príbeh a symboly

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Jednotný prvok, cez ktorý by sa naše mesto zviditeľnilo, začali hľadať zástupcovia kultúrneho a spoločenského života v našom meste už koncom roka 2015. Reprezentanti MsKS, Zemplínske múzeum, ZOS, Gymnázium P. Horova, ZUŠ, Štefánikova 20, Divadlo pri fontáne, FS Zemplín, OZ Priatelia Zemplína, Zemplínska knižnica G. Zvonického a MsÚ Michalovce - sa na svojich stretnutiach k historicko-kultúrnej a spoločenskej prezentácii mesta Michalovce venovali viacerým témam, pričom hlavný dôraz kládli na jednotnú prezentáciu Mesta. Výsledkom diskusie bolo, že mesto budeme prezentovať ako Michalovce, hlavné mesto Michalov. Cieľom je, aby sa Michalovce stali miestom, kde sa budú stretávať nositelia mena Michal a Michaela. Plánujeme z podujatia Michalovce Michalom a Michaelám vytvoriť atraktívne podujatie, ktoré do Michaloviec priláka Michalov a Michaely nielen z okolia, ale z celého Slovenska a raz možno aj z celého sveta. Súčasťou podujatia je každoročne pokus o prekonanie rekordu v počte Michalov a Michael v jednom čase na jednom mieste. V roku 2016 bol vytvorený zápis do Slovenskej knihy rekordov, a to v počte Michael na jednom mieste. V roku 2017 bol prekonaný rekord z roku 2013, keď sa v Chemkostav aréne 29. septembra 2017 strelo 493 Michalov a Michael. Siedmy ročník podujatia sa konal počas dvoch dní – 29. a 30. septembra. V piatkovom programe účinkovala skupina Flegma. Hlavný program moderoval Michal Hudák a vystúpili v ňom Marián Čekovský s kapelou a Kandráčovci.

V roku 2018 sa v septembri znovu uskutočnilo toto podujatie. Program moderoval už tradične Michal Hudák, vystúpili v ňom Kollárovci a legenda českej hudobnej scény Michal David. Prekonal sa rekord v počte nositeľiek mena Michaela, keď sa ich v Chemkostav Aréne stretlo 78. Na podujatí bola slávnostne uvedená do života nová publikácia o meste, Michalovce – čas v obrazoch. Michalovia a Michaely mali vstup zdarma a domov si odniesli tričko s logom akcie.

1.5.2 Vytvorenie zoznamu pamätihodností na území mesta, jednotné označenie významných historických objektov a diel

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry, Odbor informatizácie a grantov

Vďaka projektu *Spoznaj a foť* spolufinancovaného Krajskou organizáciou cestovného ruchu – Košický kraj bolo v roku 2017 vytvorených 10 umeleckých informačno-náučných bronzových tabúľ k historickým pamiatkam mesta Michalovce, ktoré sú zapísané v zozname kultúrnych pamiatok SR - Zlatý býk, Kaštieľ Sztárayovcov, Banková budova, Bankový palác, Židovská synagóga, Budova starého súdu, Moussonov dom, Kaplnka sv. Antona Paduánskeho, Groszov palác, Radnica.

Ku každej bronzovej tabuli so základnými údajmi bol umiestnený QR kód s odkazom na samostatnú stránku s ďalšími informáciami o každej budove. Projekt bol podporený z externých zdrojov vo výške 10 000 eur.

V spolupráci so Zemplínskym múzeom Mesto pracuje aj na vytvorení zoznamu pamätihodností na území mesta a na jednotnom označení významných diel.

1.5.3 Vydanie publikácie – Michalovce na starých fotografiách

Garant: Organizačný odbor, Odbor komunikácie, propagácie a kultúry

Jedným zo zdrojov poznania minulosti mesta Michalovce sú aj historické kresby a fotografické zábery, vydávané najmä ako pohľadnice. Prvé, zobrazujúce ulice, stavby a zákutia Michaloviec, sa objavili už koncom 19. storočia. Možno sa z nich dozvedieť mnoho o vtedajších ľuďoch, ich odievaní, obchodoch, zaniknutých, ale aj na ich mieste postavených novších budovách, uliciach či o živote v danej dobe.

Publikácie tohto druhu – typograficky zhotovené albumy miest – si získavajú čoraz väčšiu obľubu. Ich bohatý obrazový obsah je doplnený len stručným, no výstižným textom, čo mnohí čitatelia ocenia.

V roku 2018 sme si pripomenuli 600. výročie vydania nového armálesu (erbová listina) uhorským kráľom Žigmundom Luxemburským pre stredovekého rytiera Alberta z Michaloviec (z erbu, ktorý je opísaný v armálese vychádza súčasný erb mesta Michalovce). Z tohto dôvodu sa mesto rozhodlo vydať publikáciu, ktorá by bola atraktívnym príspevkom k spomínanému výročiu.

Návrh na vydanie publikácie s pracovným názvom Michalovce na starých fotografiách bol schválený na zasadnutí mestského zastupiteľstva 23.2.2016. Po schválení sa v zmysle harmonogramu začalo s prácami na publikácii.

Publikácia pod názvom – Michalovce – čas v obrazoch bola vydaná v septembri 2018 a slávnostne bola uvedená do života na podujatí Michalovce Michalom a Michaelám.

1.5.4 Pomenovanie objektov po významných osobnostiach mesta

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Začiatok realizácie – 2019

Predpokladom pre splnenie tejto úlohy je v prvom rade vytvoriť zoznam budov, ktoré by mohli byť pomenované po významných osobnostiach a rovnako tak pripraviť zoznam významných osobností mesta. V roku 2019 odbor komunikácie, marketingu a kultúry vypracuje zoznam budov a nehnuteľností vhodných na pomenovanie po významných osobnostiach mesta. Následne bude vypracovaný a vydaný knižne zoznam významných osobností mesta. Z uvedeného dôvodu bude potrebné zahrnúť do plánu edičnej činnosti na rok 2020 vydanie publikácie významných osobností mesta Michalovce.

1.5.5 Vytvorenie makety michalovskej ortodoxnej synagógy

Garant: Odbor informatizácie a grantov, Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Vytvorenie miniatúry bývalej židovskej synagógy na Námestí osloboditeľov bolo súčasťou projektu Non possumus obliviscere - Nesmieme zabudnúť!, na ktorý Mesto získalo dotáciu z

Ministerstva spravodlivosti SR. Hlavným cieľom projektu bolo priblížiť informácie o holokauste a udalostiach rokov 1939 - 1944 v Michalovciach širokej verejnosti, rôznorodými atraktívnymi formami šíriť informácie z histórie mesta, vyvolať diskusiu. Informovaním, výchovou a vzdelávaním predchádzať všetkým formám diskriminácie, rasizmu, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Mesto si uctilo pamiatku židovských obyvateľov mesta, ktorí zahynuli v koncentračných táboroch, aj prostredníctvom pamätníka holokaustu – bronzovej miniatúry vyobrazenia budovy bývalej židovskej synagógy v mierke 1:50 s nápismi v slovenskom, anglickom, hebrejskom jazyku a v Braillovom písme. Miniatúra bola umiestnená a slávnostne odhalená na Námestí osloboditeľov 8. septembra 2017.

1.5.6 Vytvorenie tematických balíčkov CR

Garant: Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu

V súčasnosti neexistujú balíčky cestovného ruchu, ktoré by vytvárala Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu (ZOO CR) ako celok. Vytvárajú ich však jednotliví členovia ZOO CR.

Príklady:

- Mesto Michalovce – „Špacirki po varošu“ a „Špacirki na kaveju“ - spoznávanie histórie spolu spojené s návštevou zaujímavých miest a odborným výkladom historika
- ThermalPark Širava – balíček s názvom „Špacirki po okolí“ - každý deň počas prázdnin výlet za spoznávaním histórie a prírodných krás nášho regiónu. Po skončení prehliadky možnosť bezplatného využitia služieb ThermalParku
- Hotel Glamour - balíček služieb v rámci podujatia Zemplín veterán rally

Členovia Zemplínskej oblastnej organizácie cestovného ruchu v roku 2018 zabezpečovali tematické balíčky pre návštevníkov destinácie, ktorými vytvorili ďalšie možnosti a kvalitu poskytovaných služieb, čím sa podporilo využitie ubytovacích a reštauračných kapacít v meste Michalovce, na Zemplínskej šírave a Vinianskom jazere.

Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu aj v ďalšom období bude podporovať svojich členov vo vytváraní tematických balíčkov cestovného ruchu, ktorými sa podporí rozvoj cestovného ruchu na dolnom Zemplíne, posilní sa postavenie odvetvia cestovného ruchu v národnom hospodárstve, zatriaktívni sa región ako dovolenkový cieľ.

1.5.7 Fest dobré Michalovce – Tancujeme karičku a jeme holubky

Garant: Mestské kultúrne stredisko, Organizačný odbor

59. Zemplínske slávnosti pripravoval Organizačný výbor ZS zložený zo zástupcov Mesta Michalovce, MsKS, ZOS a Domu Matice slovenskej od začiatku roka 2018. Nakoľko sa 59. Zemplínske slávnosti oddelili od 49. Zemplínskeho jarmoku a prebiehali samostatne, organizačný výbor rozhodol, že Karička 2018 a prezentácia „holubkov“ ostane súčasťou 59.

ročníka zemplínskych slávností, pretože by bolo kontraproduktívne organizovať samostatný festival. Každý z účastníkov, ktorý sa zaregistroval dostal stuhu Karička 2018, vo farbe výrobkov Karička, pretože syrárň Bel Slovensko a.s. bola našim partnerom. Na námestí v obrovskom kruhu tancovalo 504 tanečníkov, čím sme prekonal rekord z predchádzajúceho roka, kedy bolo na námestí v kruhu 355 tanečníkov. V roku 2019 sa Zemplínske slávnosti rozšíria na trojdňový festival, ktorý bude opäť zahŕňať Karičku a prezentáciu „holubkov“.

1.5.8 Michalovce Michalom a Michaelám (Dni Michalov)

Garant: Mestské kultúrne stredisko, Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Mesto Michalovce v spolupráci so súkromnou agentúrou a MsKS pripravilo aj v roku 2017 podujatie Dni Michalov – Michalovce Michalom a Michaelám. Konalo sa 29. - 30. septembra. Na dvojdňovom podujatí nechýbal bohatý program – moderátor Michal Hudák, Marián Čekovský, Kandráčovci, špeciálny program pre deti, gurmánske špeciality. Nechýbalo vyhlásenie najstaršieho a najmladšieho Michala a pokus o prekonanie rekordu v najväčšom počte Michalov a Michael na jednom mieste. Rekord sa nám podarilo prekonať. V Chemkostav aréne sa stretlo spolu 493 nositeľov mien Michal a Michaela. Organizátori spolupracovali so starostami okolitých obcí. Michalovia a Michaely z Michaloviec dostali pozvánku vo forme listu spolu so vstupenkou na podujatie. Na mieste ich potešilo originálne tričko.

V roku 2018 sa uskutočnil už ôsmy ročník podujatia Michalovce Michalom a Michaelám, ktoré organizuje Mesto Michalovce v spolupráci so súkromnou firmou a MsKS. V programe nielen pre Michalov a Michaely, ktorý moderoval už tradične Michal Hudák, vystúpili aj Kollárovci a legenda českej hudobnej scény Michal David. Prekonali sme rekord v počte nositeľiek mena Michaela na jednom mieste, keď sa ich tu stretlo 78. Na podujatí bola do života uvedená nová publikácia o meste, Michalovce – čas v obrazoch. Knihu predstavili a do života uviedli primátor mesta Viliam Zahorčák a jej zostavovateľ Vladimír Sekela. Autormi publikácie sú historici M. Molnár a M. Starjak. Michalovia a Michaely mali vstup do Chemkostav Arény zdarma a domov si odniesli tričko s logom akcie. Cieľom tohto podujatia je propagovať mesto a získať čo najviac nositeľov mena Michal a Michaela nielen zo Zemplína, Slovenska ale aj zo zahraničia.

1.5.9 Zriadenie turistického vláčika – Zemplínsky motoráčik

Garant: ZOO CR

Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu sa snaží o rozvoj a podporu cestovného ruchu v destinácii dolný Zemplín. Dlhodobou ambíciou je zvýšiť atraktivnosť regiónu a pritažnúť turistov všetkých cieľových skupín z primárnych a sekundárnych trhov aj formou nových atraktivít, medzi ktoré malo byť zaradené aj zriadenie turistického vláčika pre potenciálnych návštevníkov.

Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu v roku 2018 nedisponovala takým objemom finančných prostriedkov aby mohla obstaráť turistický vláčik, preto plánovala využiť možnosti výzvy, ktorou by sa zriadila nová atraktivita v destinácii. Doposiaľ však takáto výzva nebola vyhlásená.

Týmto projektovým zámerom sa Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu bude naďalej zaoberať, aby tak zvýšila atraktivitu a kvalitu poskytovaných služieb pre návštevníkov regiónu. Vláčik by dal návštevníkom možnosť spoznávať Michalovce a okolie s odborným výkladom, s prepojením na Zemplínsku šíravu a Vinianske jazero, za účelom zabezpečenia kontinuálneho budovania imidžu, pozitívneho vnímania značky dolného Zemplína nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

1.5.10 Vytvorenie multimediálnych a audiovizuálnych sprievodcov

Garant: Odbor informatizácie a grantov

V rámci projektu SK-INFO-UA Inovatívne informačné produkty cezhraničnej spolupráce, financovanom z Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu, vznikli multimediálni sprievodcovia (3 typy v 3 jazykových mutáciách – slovenskom, anglickom a ukrajinskom) a audiosprievodcovia (3 typy v 3 jazykových mutáciách – slovenskom, anglickom a ukrajinskom). Vznikli sprievodcovia s názvami: Spoznaj taje minulosti, Zaži život mesta, Objav miesta oddychu. Multimediálni sprievodcovia boli po realizácii grafických úprav pre tlač a doplnení QR kódov ku každej téme, vytlačení v skladanom formáte v zakladacom obale taktiež v troch verziách. Využívajú sa na propagáciu Mesta a regiónu. Tieto propagačné materiály boli vytlačené v náklade 2000 ks z každej verzie (spolu 18 000 ks).

Multimediálni sprievodcovia aj audiosprievodcovia sú prístupní na www.doplnozemplin.sk a www.michalovce.sk.

1.5.11 Nadviazanie spolupráce s mestami na Slovensku

Garant: Organizačný odbor

Mesto Michalovce má osem zahraničných partnerských miest a jedno slovenské, ktorými sú: Vyškov, Vila-real, Jaroslaw, Užhorod, Kavarna, Sátoraljaújhely, Pančevo, Cognac a Liptovský Mikuláš.

Vzhľadom na skutočnosť, že do roku 2016 Mesto nemalo nadviazanú spoluprácu so žiadnym slovenským mestom, v apríli 2016 začali prebiehať rokovania medzi primátormi miest Michalovce a Liptovský Mikuláš. Dôvodom nadviazania spolupráce je rozvíjať aktivity medzi mestom Liptovský Mikuláš, ktoré je centrom zimného turizmu na Slovensku a Michalovcami, ktoré sú zase centrom letného turizmu, a to v oblastiach vzdelávania, kultúry a športu, miestneho a regionálneho rozvoja, prírodného prostredia a ekológie, cestovného ruchu a propagácie, činnosti samosprávnych orgánov a vo všetkých oblastiach, kde to bude potrebné.

Po týchto stretnutiach, mestské zastupiteľstvá oboch miest schválili navrhovanú spoluprácu. Oficiálne podpísanie dohody o spolupráci sa uskutočnilo na pôde mesta Michalovce počas slávnostného otvorenia Zemplínskeho jarmoku 19. 8. 2016.

Od tohto času sa uskutočnili vzájomné návštevy delegácií na podujatiach oboch miest, kultúrne vystúpenia umeleckých telies - vystúpenie FS Zemplín na fašiangových slávnostiach v Liptovskom Mikuláši, speváckej skupiny Hnojňane z Mihaľovec počas Mikulášskeho jarmok, či športové aktivity - Futbalový turnaj partnerských miest pri príležitosti osláv oslobodenia mesta Michalovce.

V Liptovskom Mikuláši sa uskutočnil workshop k cestovnému ruchu, ktorý značne obohatil poznatky a skúsenosti zástupcov Mesta Michalovce týkajúce sa rozvoja cestovného ruchu v Michalovciach a regióne dolný Zemplín.

V roku 2018 bola plánovaná vzájomná výmena expozícií Zemplínskeho múzea v Michalovciach a Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši. Z dôvodu rekonštrukcie Zemplínskeho múzea sa výstava v Michalovciach neuskutočnila. Rovnako sa neuskutočnila ani výstava v Liptovskom Mikuláši.

Projektové zámery v sociálnej oblasti

Špecifický cieľ 2.1 Rozvoj sociálnych služieb pre seniorov a odkázaných obyvateľov

2.1.1 Podpora domácej opatrovateľskej služby

Garant: Odbor sociálnych vecí

Mesto Michalovce poskytuje pre svojich občanov sociálnu službu – terénnu opatrovateľskú službu – dlhodobo, už od roku 2003. Na pôde samosprávy je táto služba vnímaná ako prioritná.

Veľký prínos pre rozvoj, dostupnosť a kvalitu tejto sociálnej služby znamenal fakt, že štát sa rozhodol od roku 2016 finančne prispievať zo svojho rozpočtu na výkon tejto ambulantnej služby mestám a obciam. Mesto Michalovce sa do národného projektu Podpora opatrovateľskej služby (NP POS) zapojilo od 1.2.2016, projekt bol ukončený 30.4.2018.

Počas roka 2016 bolo v rámci projektu zamestnaných v priemere 106 opatrovateľov. Služba bola mesačne poskytovaná v priemere 119 prijímateľom. Mesto, ako zamestnávateľ, získalo externé zdroje v rámci Národného projektu opatrovateľskej služby (NP POS) na úhradu miezd od 1.2.2016 pre 45 plných úväzkov (refundácia nákladov na mzdy vo výške 507,00 eur/plný úväzok). V roku 2017 boli finančné prostriedky z projektu využité v priemere pre 48 zamestnancov opatrovateľskej služby v prepočte na 1 mesiac. V roku 2018, kedy projekt končil, boli finančné prostriedky využité na úhradu miezd a odvodov pre 49 zamestnancov OS/mesiac.

Do projektu mohli byť zapojení len zamestnanci, ktorí nie sú s prijímateľom sociálnej služby v príbuzenskom vzťahu, resp. nebývajú s ním na spoločnej adrese.

Za obdobie roku 2016 - 2018 boli celkovo na úhradu výdavkov OS čerpané finančné prostriedky uvedené v tabuľke:

Rok	Priem. počet klientov OS/mes	Priemer. počet zamest./mes.	Celkové výdavky OS	Z toho úhrada:		
				mesto	NP POS	Úhrada od klientov
2016	121	97	466 718 €	160 804 €	180 623 €	125 291 €
2017	119	90	480 627 €	124 149 €	238 658 €	117 820 €
2018	111	78	524 424 €	296 813 €	117 560 €	110 052 €
Spolu	117	88	1 471 769 €	581 766 €	536 841 €	353 163 €

Počas poskytovania OS bola požiadavka na posúdenie odkázanosti zo strany občanov mesta Michalovce na OS v priemere 50 – 60 žiadosti/rok. Všetkým oprávneným žiadateľom - posúdeným občanom s odkázanosťou na túto službu bola, na základe žiadosti o poskytovanie služby, opatrovateľská služba poskytnutá.

Počas roka 2018 boli začaté pre domácu opatrovateľskú službu prípravy na nový projekt, ktorý začal 1.1.2019. Tento projekt je riešený dopytovou formou. Do projektu je prihlásených 25 plných úväzkov (7,5 hodín/deň) a 17 polovičných úväzkov (3,75 hodín/deň). Projekt bude trvať od 1.1.2019 - 28.2.2021. Mesto z projektu má získať cca 500 000 € za celú dobu trvania projektu. Finančné prostriedky sú určené na mzdy a odvody do fondov SP a ZP.

2.1.2 Zriadenie nového denného centra pre seniorov – rozvoj činnosti denných centier

Garant: Odbor sociálnych vecí

Nové denné centrum bolo zriadené v mestskom objekte Domu služieb na Námestí osloboditeľov. V závere roka 2017 a v januári 2018 sa stavebne upravili nebytové priestory v tomto objekte, keď na predmetnú prípravu priestorov sa preinvestovalo cca 5 500 € z vlastných zdrojov: oprava a údržba elektroinštalácie, inštalácia nových svietidiel, kompletne vymalovanie priestorov, výmena kuchynskej linky, kúpa nového kancelárskeho nábytku. Dňa 1.4.2018 bola zaregistrovaná v Registri poskytovateľov sociálnych služieb na KSK nová ambulantná sociálna služba: Denné centrum s miestom poskytovania služby na adrese Námestie osloboditeľov 1041 v Michalovciach.

2.1.3 Zriadenie knižnice v Michalovskom domove seniorov

Garant: Riaditeľ Michalovského domova seniorov

V Michalovskom domove seniorov (ďalej len „MDS“) bola zriadená knižnica. Na zariaďovaní interiéru a vytváraní knižničného fondu participovalo Občianske združenie Ekopatria a obyvatelia nášho mesta.

Projekt Zriadenie knižnice v Michalovskom domove seniorov bol v roku 2017 ukončený, knižnica bola hmotným majetkom (policový regál, koberec, kreslá, konferenčný stôl) a knižnými titulmi dostatočne vybavená.

2.1.4 Zriadenie Reminiscenčnej miestnosti v MDS

Garant: Riaditeľ Michalovského domova seniorov

V roku 2017 sa na zriadenie reminiscenčnej miestnosti v Michalovskom domove seniorov nevynaložili žiadne finančné prostriedky.

V roku 2018 MDS vyčlenil vhodný priestor na predmetný projekt. Do reminiscenčnej miestnosti boli zakúpené:

- vitrína 1 ks, jedálenské stoličky 4 ks, jedálenský stôl 1 ks, kreslo 1 ks, stojacie hodiny 1 ks, komoda 1 ks, obraz 1 ks, lampa 1 ks (cena za 1ks 1480 €)
- závesový materiál 1 ks, uchyťová šnúra 2 ks, hák vývesný 2 ks, spojka 1 ks, (cena za 1 ks 248,83 €).

Projekt zriadenie reminiscenčnej miestnosti v MDS bol v roku 2018 ukončený.

2.1.5 Vytvorenie a realizácia projektu Solidarita medzi generáciami

Garant: Riaditeľ Michalovského domova seniorov

Zámerom projektu je podporovať aktívne starnutie vo všetkých oblastiach života, od pracovnej oblasti, cez činnosti v rámci spoločenstva a rodiny, až po schopnosť zachovať si počas starnutia zdravie a nezávislosť, čo by malo tvoriť základ solidarity medzi generáciami.

V rámci projektu v roku 2017 MDS spolupracoval s deťmi z materských škôl, žiakmi základných a stredných škôl.

Realizované aktivity v rámci projektu Solidarita medzi generáciami v roku 2017:

- deti zo IV. Materskej školy Michalovce darovali ručne vyrobené pozdravy,
- žiaci VIII. Základnej školy sa zapojili do ručných prác - paličkovania s klientmi MDS,
- žiaci zo Základnej umeleckej školy v Michalovciach pripravili prednesy básní a zaspievali ľudové piesne, zahrli hru na akordeón a klavír,
- žiaci zo súboru Slniečko pri Základnej škole T. Moussona v Michalovciach pripravili tanečné vystúpenie,
- žiaci II. Základnej školy pripravili tanečné vystúpenie,
- zbor žiakov Cirkevnej základnej školy sv. Michala v Michalovciach spieval cirkevné piesne za hudobného sprievodu žiakov,
- študenti Strednej odbornej školy svätého Cyrila a Metoda Michalovce pripravili krátky program v podobe piesní a prednesu básní,
- spevácky súbor Magnólia sa predstavil s pásmom piesní.

Projekt bol financovaný z vlastných zdrojov.

V roku 2018 MDS navštívili:

- deti zo IV. Materskej školy v Michalovciach,
- deti zo súboru Slniečko pri Základnej škole T. J. Moussona v Michalovciach,
- žiaci zo Základnej školy Budkovce,
- žiaci II. Základnej školy v Michalovciach,
- žiaci zo Základnej umeleckej školy v Michalovciach,
- žiaci zo VII. Základnej školy v Michalovciach,
- žiaci z VIII. Základnej školy v Michalovciach,
- študenti Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Michalovciach,
- študenti zo Strednej odbornej školy sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach,
- študenti Gymnázia Pavla Horova v Michalovciach.

Všetci sa podieľali na kultúrnych programoch. Pre seniorov si pripravili prednes básní, piesní, tance, hry na hudobných nástrojoch.

Projekt bol financovaný z vlastných zdrojov.

2.1.6 Vybudovanie výťahu v budove MsÚ

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

V roku 2018 bola zrealizovaná šikmá schodisková plošina v priestoroch hlavného schodiska budovy mestského úradu.

2.1.7 Nainštalovanie zariadenia pre ľudí so sluchovými poruchami v budove MsKS

Garant: Mestské kultúrne stredisko

Mestské kultúrne stredisko je jedným z mála kultúrnych zariadení na území mesta, ktoré postupne vytvára vhodné podmienky pre pohyb hendikepovaných ľudí (bezbariérové vstupy do budovy MsKS a k výťahu, špeciálne upravené sociálne zariadenie).

Z dôvodu komplexnej debarierizácie sa začala používať aj indukčná slučka, ktorej cieľom je uľahčiť sluchovo–postihnutým ľuďom príjem zvukových informácií a zlepšiť ich zrozumiteľnosť. MsKS oslovilo firmy špecializujúce sa na tieto služby. Najlepšiu ponuku predložila firma AudioCare – služby pre sluchovo postihnutých, ktorá dodala a nainštalovala indukčnú slučku a indukčný prijímač do veľkej sály MsKS koncom júla 2017. Tento priestor bol následne označený dohodnutým grafickým symbolom. Inštaláciou boli vytvorené podmienky pre rovnosť príležitostí a rovnaký prístup k poskytovaným službám pre hendikepovaných návštevníkov MsKS.

2.1.8 Zriadenie krízovej pomoci poskytovanej prostredníctvom telekomunikačných technológií

Garant: Odbor sociálnych vecí

Začiatok realizácie – 2020

Projektový zámer bude realizovaný v prípade, že na uvedený cieľ bude možné získať externé zdroje. Prípadnú pomoc pri riešení krízových situácií v živote občanov mesta budú však naďalej poskytovať odborní sociálni pracovníci mesta v rámci sociálneho poradenstva resp. dispečing mestskej polície.

2.1.9 Náramky prvej pomoci

Garant: Riaditeľ Michalovského domova seniorov

Cieľom tohto projektu je eliminovať bezpečnostné riziká, ktoré klientom prinášajú ich zdravotné postihnutia. Zabezpečuje sa tak sebestačnosť a nezávislosť klientov v MDS a znižuje sa počet hospitalizácií v zdravotníckych zariadeniach.

V roku 2016 boli zakúpené: prenosný prijímač správ TREX, 2 ks REPO + rádiový opakovač so zvýšeným dosahom, nabíjacia kolíska pre TREX, 10 ks prenosných tiesňových vysielateľov ATOM a 2 ks tiesňového tlačidla s detektorom pádu FALL.

V roku 2017 neboli ďalšie náramky prvej pomoci zakúpené. V súčasnosti sú náramky prvej pomoci používané na prízemí a na 1. poschodí zariadenia, kde je postačujúci dosah signálu k zdravotnému personálu.

V roku 2018 v zakúpení náramkov prvej pomoci MDS nepokračovalo z dôvodu, že náramky majú limitovaný dosah signálu. V šírení signálu bráni plechové stropné obloženie.

2.1.10 Vybudovanie špecializovaného zariadenia (služby pre FO so stupňom odkázanosti najmenej V.)

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor sociálnych vecí

Začiatok realizácie – 2019

K realizácii pristúpi Mesto v prípade, že na tento projektový zámer bude možné získať externé zdroje. Ak v roku 2019 nebude vypísaná výzva na uvedený projektový cieľ, pristúpi Mesto k inému riešeniu.

2.1.11 Aktivizovanie dobrovoľníctva – ako služby medzi širokou verejnosťou

Garant: Odbor sociálnych vecí

Mesto Michalovce získalo významné celoslovenské ocenenie v oblasti dobrovoľníctva za rok 2017. Konkrétne išlo o ocenenie Dobrovoľník roka 2017 v kategórii „Mesto/obec priateľské k dobrovoľníctvu“, ktoré organizuje a udeľuje Národné dobrovoľnícke centrum – CARDO. Cena bola udelená za vytváranie podmienok pre fungovanie denných centier seniorov a za dosiahnutý progres pri rozvíjaní dobrovoľníctva v meste Michalovce, za organizáciu workshopov a podporu systematickej práce v oblasti dobrovoľníctva.

V roku 2018 sa mesto Michalovce úspešne zapojilo do firemného dobrovoľníctva organizovaného Nadáciou Pontis. Ide o najväčšie stredoeurópske podujatie firemného dobrovoľníctva organizované na území Slovenskej republiky, ktorého názov je „Naše mesto“: každý rok počas dvoch dní v mesiaci júni (v roku 2018 to bol 8. a 9. jún) dobrovoľníci zo zapojených firiem pomáhajú pri desiatkach rôznych aktivít: napr. skrášľovanie verejných priestorov, parkov, detských ihrísk, areálov škôl a škôlok resp. venujú sa seniorom či zdravotne postihnutým ľuďom.

V roku 2018 sa cca 130 firemných dobrovoľníkov v meste Michalovce zapojilo do dobrovoľníckych aktivít na území mesta:

- maľovanie oplotenia areálu mestských detských jasí na Markušovej ulici,
- maľovanie plota a úprava jazierka v priestoroch Materskej školy na Školskej ulici na Stráňanoch,

- náter plota, detského ihriska, revitalizácia zelene v Materskej škole na Komenského ulici,
- organizácia skupinového výletu do Michalovskej hvezdárne pre deti z MRK v rámci aktivít Komunitného centra,
- výsadba parkovej a izolačnej zelene v Parku Mieru na Ul. kpt. Nálepku,
- doprovod a asistencia pre klientov Michalovského domova seniorov spojená s opekačkou.

Tejto dobrovoľníckej aktivite sa zúčastnili zamestnanci – dobrovoľníci z nasledovných firiem: Syrárň BELL a.s., závod Michalovce, Technické a záhradnícke služby mesta Michalovce, Farmaceutická firma MERCK a.s., BSH Drives and Pumps, Východoslovenská vodárenská spoločnosť závod Michalovce, Mestský úrad v Michalovciach, Služby Mesta Michalovce s.r.o., Tesco Michalovce, Tatra banka pobočka Michalovce.

V mesiaci septembri 2018 sa Mesto úspešne zapojilo aj do dobrovoľníckych aktivít organizovaných Košickým samosprávnym krajom v rámci celoslovenskej akcie „Týždeň dobrovoľníctva“. V termíne od 14.9. do 26.9.2018 Mesto pripravilo nasledovné dobrovoľnícke aktivity:

- maľovanie oplotenia na Komunitnom centre v lokalite Angi mlyn
- úprava areálu, estetizácia prostredia a maľovanie oplotenia v detských jasiach na Markušovej ulici,
- maľovanie oplotenia a skrášľovanie záhradky v MŠ na Školskej ulici,
- tvorivé dielne, rozhovory s klientmi MDS na Hollého ulici,
- maľovanie oplotenia mestského cintorína na Kollárovej ulici

Tejto dobrovoľníckej aktivite sa zúčastnili zamestnanci – dobrovoľníci predovšetkým z mestského úradu, z Technických a záhradníckych služieb mesta Michalovce, dôchodcovia z mestských denných centier a študenti z Gymnázia P. Horova. Spolu sa týchto aktivít zúčastnilo cez 150 dobrovoľníkov.

Špecifický cieľ 2.2 Rozvoj sociálnych služieb pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva

2.2.1 Vybudovanie centra osobnej hygieny

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor sociálnych vecí, Odbor informatizácie a grantov

Priestory centra osobnej hygieny sú stavebne ukončené a skolaudované. Sú súčasťou objektu Komunitného centra, ktoré je postavené v lokalite Angi Mlyn. V stredu osobnej hygieny sa utvárajú podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny pre fyzické osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné životné podmienky pre uspokojovanie základných životných potrieb.

Mesto Michalovce plánuje začať poskytovanie služby v centre osobnej hygieny od 1.7.2019.

2.2.2 Podpora rozvoja Sociálnej rehabilitácie

Garant: *Riaditeľ Michalovského domova seniorov*

Sociálna rehabilitácia sa v MDS vykonáva v zmysle zákona č. 448/2008 o sociálnych službách. Cieľom zamestnancov MDS je prispieť k zabezpečeniu dôstojného a naplneného života klientov, podporiť ich sebestačnosť, samostatnosť, nezávislosť, a to nácvikom a rozvojom zručností, aktivizovaním ich schopností a posilňovaním návykov pri sebaobsluže a pri základných sociálnych aktivitách. K dosiahnutiu obnovy či rozvoju jemnej motoriky, nácviku pravidelnej domácej činnosti a pravidelného režimu, prejavu kreativity, osvojeniu si nových zručností zamestnanci využívajú rôzne pomôcky.

Pre podporu sociálnej rehabilitácie klientov MDS v roku 2017 boli zakúpené nasledovné pomôcky:

- servírovacie stolíky 10 ks (cena spolu 602,80 €),
- fixačný pás 1 ks (cena za 1 ks 75 €).

U imobilných a ťažko mobilných klientov sa zlepšila sebestačnosť v oblasti prijímania potravy tým, že servírovacie stolíky sú v blízkosti ich lôžka.

Zafixovaním klienta fixačným pásom sa zvýšila jeho bezpečnosť a klient mohol sám zotrvať v kresle bez rizika pádu.

V roku 2018 boli zakúpené:

- zdravotné kreslá 10 ks (cena spolu 1285,40 €),
- stolík lôžkový 1 ks (cena za 1 ks 60,28 €),
- sedačky na vaňu 11 ks (cena spolu 337,92 €).

2.2.3 Zriadenie komunitného centra

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov, Odbor sociálnych vecí*

Komunitné centrum – ako sociálna služba - začalo svoju činnosť od 1.9.2017, jeho prevádzkovateľom je Mesto Michalovce. Komunitné centrum je financované z externých zdrojov (financie zo ŠR) a z vlastných finančných zdrojov Mesta. Prevádzka Komunitného centra v meste Michalovce začala v septembri 2017 dočasne v prechodných priestoroch, v detašovanom pracovisku III. Základnej školy na Ul. mlynskej. Mesto zamestnalo 3 komunitných odborných pracovníkov.

V máji 2018 Mesto ukončilo výstavbu nového objektu Komunitného centra (KC) v lokalite Angi Mlyn, kam sa po presťahovaní presunul výkon činnosti komunitných pracovníkov od 1.7.2018.

Komunitné centrum (ďalej KC) bolo postavené na základe zapojenia sa Mesta Michalovce do Národného projektu Komunitné centrá v mestách a obciach s prítomnosťou MRK - 1.fáza. Na

výstavbu KC, vrátane jeho vybavenia, získalo Mesto NFP vo výške 107 593,20 eur z Operačného programu Ľudské zdroje prostredníctvom ERDF fondu EÚ. Spolufinancovanie Mesta predstavovalo 18 274,44 eur.

Výraznou mierou sa tak zlepšili pracovné podmienky komunitných pracovníkov.

Nové priestory Komunitného centra pozostávajú zo siedmich zateplených kontajnerov združených do jedného jednopodlažného objektu. Dispozičné riešenie objektu pozostáva zo vstupnej chodby, miestnosti pre skupinové aktivity s kuchynkou pre praktickú výuku, kancelárie, hygienických zariadení pre klientov, hygienického zariadenia pre zamestnancov, strediska osobnej hygieny. Vybudovaním nových priestorov KC Mesto vytvorilo podmienky pre efektívnejšiu a kvalitnejšiu prácu pre komunitných pracovníkov a prijímateľov tejto sociálnej služby.

Pracovníci komunitného centra od začiatku svojej činnosti prispievajú k:

- zlepšovaniu sociálnej situácie jednotlivcov, rodín a vylúčených spoločenských skupín
- prevencii sociálno – patologických javov
- podpore efektívneho riešenia konfliktov a napätí v komunite
- podpore záujmovej činnosti a zmysluplného trávenia voľného času
- podpore vzdelávania detí a mládeže
- podpore iniciatív obyvateľov v oblasti zdravého a čistého životného prostredia, realizácii zdravotnej osvetly.

Komunitní pracovníci v Komunitnom centre za rok 2018 evidovali:

- návštevnosť KC pri záujmových aktivitách 2 062 klientov
- návštevnosť KC pri príprave na školské vyučovanie 1 073 klientov
- návštevnosť na preventívnych aktivitách 141 klientov
- poskytnuté základné sociálne poradenstvo pre 30 klientov
- poskytnuté špeciálne poradenstvo pre 48 klientov

2.2.4 Terénna sociálna práca a komunitná práca priamo v komunitách

Garant: Odbor sociálnych vecí, Odbor informatizácie a grantov

Terénna sociálna práca s marginalizovanou rómskou komunitou na území mesta sa uskutočňuje nepretržite od roku 2009. Od ukončenia Národného projektu Mlin II v decembri 2015, zamestnávalo Mesto na pozícii terénneho sociálneho pracovníka (TSP) dvoch zamestnancov z vlastných finančných zdrojov. Od 1. augusta 2017 mesto úspešne začalo nový projekt: „Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit“. Od tohto dátumu zamestnáva šesť terénnych sociálnych pracovníkov. Výška schváleného NFP je formou 100% refundácie úväzkov v celkovej mesačnej výške 5 591,31 €.

Najčastejšie oblasti výkonu práce terénnych sociálnych pracovníkov sú sociálno - patologické javy: zanedbávanie starostlivosti o maloleté deti, predchádzanie ohrozovania mravnej výchovy mládeže, spolupráca s pracovníkmi *SPODaSK* pri riešení sociálno - patologických javov, financie a hospodárenie: riešenie exekúcií, pomoc pri ustrážení dodržania termínu

splátok, poskytovanie sociálneho poradenstva v oblasti financií, sociálne zabezpečenie: sociálne poradenstvo pri vybavovaní ŤZP, rodinných dávok, rodičovských príspevkov a pomoc pri získaní slovenských rodných listov, zisťovanie podmienok v rodinách pre prípadný pobyt detí z DD počas sviatkov a prázdnin, zamestnanosť: vyhľadávanie voľných pracovných miest, zasielanie žiadostí o prijatie do zamestnania, zdravie: návštevy v rodinách, v ktorých sa vyskytli problémy so zabezpečením zdravotnej starostlivosti pre maloleté deti, elektronická registrácia klientov na stránke zdravotných poisťovní. Okrem poskytovania sociálnej pomoci klientom v kancelárií TSP a TP je priebežne vykonávané zisťovanie potrieb občanov v teréne a informovanie o obsahu sociálnej pomoci poskytovanej TSP a TP.

Terénni sociálni pracovníci v Kancelárii TSP a TP za rok 2018 v lokalite Angi Mlyn evidovali:

- celkový počet intervencií za rok 2018: 3 826 intervencií
- celkový počet obslužených klientov za rok 2018: 2 799 klientov

Tento projekt bude ukončený 31.10.2019.

Okrem poskytovania sociálnej pomoci klientom v kancelárií TSP a TP je priebežne vykonávané zisťovanie potrieb občanov v teréne a informovanie o obsahu sociálnej pomoci poskytovanej TSP a TP.

Mesto bolo úspešné aj v projekte zriadenia Miestnej občianskej poriadkovej služby, ktorá bude pôsobiť najmä v lokalite Ulice mlynskej. Predpokladáme, že pôsobením občianskej poriadkovej služby v synergickom pôsobení komunitných pracovníkov a terénnych pracovníkov dôjde k výraznej zmene v správaní obyvateľov lokality, k zníženiu protiprávných deliktov a protispoločenských javov. Výška získaného NFP na 12 členov MOPS počas 24 mesiacov je v celkovej výške 279 718,79 €, spolufinancovanie mesta 14 722,04 €.

2.2.5 Zvýšenie zamestnanosti – Od dávok ku mzde

Garant: Zástupca prednostu

Mesto v rokoch 2015, 2016, 2017 a 2018 na základe rokovania s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce poskytlo možnosť práce všetkým, ktorí prejavili záujem odpracovať 32 hodín.

V roku 2015 pracovalo v rámci mesta 80 až 120 občanov a na malých obecných službách (resp. aktivačných prácach) pracovalo cca 80 občanov.

V roku 2016 pracovalo, v zmysle §10 Zákona o službách zamestnanosti, v Meste Michalovce 121 občanov. V roku 2017 sa ich počet nezmenil.

V roku 2018 sme umožnili pracovať:

- školy a školské zariadenia 10
- Technické a záhradnícke služby Michalovce:
- verejná zeleň a separácia 18,
- ručné čistenie mesta 4,
- športové zariadenia 7,
- dielne a pohrebníctvo 2,
- Gerbová ul. 22
- Žabany 4
- Mlynská ul. 32

Špecifický cieľ 2.3 Rozvoj bývania a infraštruktúry pre rodiny a deti

2.3.1 Zriadenie Bezpečného domu pre matky s deťmi

Garant: *Odbor sociálnych vecí, Odbor hospodárenia s majetkom*

Na realizáciu tohto projektu chce Mesto využiť externé finančné zdroje. Doposiaľ nebola zverejnená žiadna výzva, ktorá by zastrešila realizáciu predmetného projektu.

2.3.2 Zriadenie Relax centra na zmysluplné trávenie voľného času

Garant: *Odbor školstva a športu*

Začiatok realizácie – 2019 – vypustiť, tento zámer bude nahradený budovaním väčšieho počtu športovísk a ihrísk

2.3.3 Vybudovanie relaxačných zón a ihrísk na sídliskách

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov*

Trvalým zámerom Mesta je vytvárať príťažlivé prostredie hracích plôch a priestorov v obytných celkoch – v medziblokových priestoroch jednotlivých sídlisk a vhodné a bezpečné prostredie pre deti všetkých kategórií pre trávenie voľného času. Mesto disponuje pasportizáciou detských ihrísk, postupne obnovuje jednotlivé hracie prvky a plochy. Nové detské zariadenia a zostavy sú certifikované, vysoko kvalitné, bezpečné, odskúšané s dlhou záručnou dobou a sú v zmysle platných noriem. Keďže v meste je takmer 100 detských ihrísk, z ktorých je veľa už zastaraných a značne opotrebovaných, snaží sa Mesto na obnovu a vybudovanie nových detských ihrísk získavať aj externé finančné zdroje.

Mesto Michalovce získalo v roku 2017 finančný príspevok od Nadácie SPP vo výške 5 000 eur na projekt Obnova detského ihriska v meste Michalovce. Mesto projekt spolufinancovalo vo výške 1 000 eur. Cieľom projektu bola revitalizácia detského ihriska v medziblokovom priestore na **Sídlisku SNP**, kde bolo osadených 5 prvkov– zostava domčeka so šmýkačkou a hojdačkou, posilňovací kolotoč, dve pružinové hojdačky (medveď a motorka) a prvok s lanami na rúčkovanie. Súčasťou zostavy je informačná tabuľa s prevádzkovým poriadkom detského ihriska.

Cieľom ďalšieho projektu financovaného z dotácie Nadačného fondu SPP bolo vytvoriť nové ihrisko pre menšie deti v lokalite centrálnej pešej zóny na **Námestí slobody**, ktoré by súčasne spestrilo priestor námestia. Vzhľadom na priestor a cieľovú skupinu detí sme zvolili vysokokvalitné materiály a vybrali pryžové zvieratká – kraba, včielku a slimáka. Súčasťou plochy je aj skákacia „škôlka“ či množstvo palisád na pohybové aktivity detí. Zvieratká aj dopadová vrstva je vytvorená zo špeciálneho elastického vodopriepustného povrchu EPDM-TOP (tzv. liata guma), ktorý je vyrábaný ako špeciálny povrch pre tlmenie nárazov.

Podkladová elastická vrstva má 60 mm a rešpektuje normy bezpečných dopadových plôch okolo jednotlivých prvkov. Výška získanej dotácie pre mesto 12 000 €, výška spolufinancovanie mesta 9 997 €.

Na základe pozitívnych ohlasov a vyťažnosti takého to typu ihriska mesto v r. 2018 vytvorilo analogické ihrisko aj na **Námestí osloboditeľov** s inými pryžovými zvieratkami (slon so šmýkačkou, lienka a mačička). Na ihrisko prispela darom spoločnosť BSH vo výške 5 000 €, mesto dofinancovalo ihrisko sumou 12 500 €.

Mestu bol 18.12.2017 schválený projekt s názvom **Regenerácia medziblokových priestorov Sídlička západ v meste Michalovce**, financovaný z ERDF fondu v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu. Mesto chce projektom regenerovať vnútroblok s veľkosťou 11 772,7 m² na Sídlišku západ, kde žijú prevažne mladé rodiny s deťmi. V blízkosti vnútrobloku sa nachádza základná škola a 2 materské školy. Pozemky riešeného územia sú vo vlastníctve Mesta, priestranstvo je verejne prístupné, bez oplotenia. Cieľom projektu je zlepšiť kvalitu života obyvateľov sídliska, vytvoriť atraktívnu, bezpečnú, zelenú oddychovú zónu pre obyvateľov rôznych vekových kategórií s ihriskami, modernými hracími prvkami pre deti, s drobnou architektúrou, novou zeleňou a funkčným prepojením vnútrobloku, vybudovať spevnené plochy na vyšľapaných cestičkách, vytvoriť športové ihriská - fitnes a multifunkčné, vytvoriť detské ihriská pre rôzne vekové kategórie, vytvoriť oddychové stretávacie zóny, vysadiť novú a revitalizovať existujúcu zeleň. Výška schváleného NFP pre mesto je 662 916,97 €, výška spolufinancovania mesta – 34 890,37 €. Projekt bol schválený 18.12.2017, zmluva o NFP bola podpísaná riadiacim orgánom až 23.10.2018, preto bolo prvé verejné obstarávanie na dodávateľa stavby zrušené vzhľadom na nemožnosť realizácie diela do 31.12.2018. V súčasnosti prebieha 1.ex-ante kontrola podmienok druhého verejného obstarávania na SORO KSK.

V roku 2018 mesto vytvorilo aj ďalšie detské ihriská z externých zdrojov. Vďaka dotácii Nadačného fondu SPP vo výške 12 000 € bolo vybudované nové detské ihrisko v medzibloku ulíc **Špitálska – Murgašova**, Mesto spolufinancovalo výstavbu sumou 2 579 €.

Detské ihrisko Okružná ul.

Ihrisko realizovala firma: M Cup Produktion Svätý Jur s rozpočtovým nákladom 20 298,65 Eur. Ihrisko bolo financované čiastkou 8 500 Eur zo štátneho rozpočtu, 5000 eur bolo dotačných a čiastkou 6798,50 prispelo Mesto Michalovce z vlastných zdrojov. Na ihrisku bol osadený kolotoč, reťazová hojdačka, prevažovacia hojdačka a domček so šmýkačkou.

Mesto Michalovce v roku 2018 z vlastných rozpočtových nákladov plánovalo zrealizovať detské ihriská v hodnote 120 tis eur.

Na základe schváleného rozpočtu boli zrealizované:

Detské ihriská **Sídličko východ** v medziblokových priestoroch ulíc Uralská., Moldavská, Moskovská v hodnote 55 806,48 eur.

Zhotoviteľ: Slovakstav s.r.o. Michalovce

Tieto ihriská boli zrealizované v septembri 2018.

Na týchto ihriskách bolo osadených 25 hracích prvkov, lavičky a odpadkové koše. V zmysle normy boli upravené aj dopadové plochy pod jednotlivými prvkami

Detské ihrisko Štefánikova ul. Hodnota ihriska je 26 999,22 eur a zhotoviteľom bol Slovakstav s.r.o. Michalovce. Ukončené bolo v decembri 2018. Na tomto ihrisku boli osadené 4 veľké hracie prvky. Dopadová plocha je čiastočne štrková a ihrisko je od komunikácie oddelené dreveným plotom.

Detské ihrisko Baňa bolo zrealizované v hodnote 17 124 eur. Zhotoviteľom bol Slovakstav s.r.o. Michalovce. Zrealizované bolo v decembri 2018

Ihrisko je realizované v dvoch samostatných zónach. V jednej sú inštalované 3 hracie zostavy pre deti v druhej tri fitness zostavy pre dospelých. Do tejto zóny bolo premiestnené aj už jestvujúca fitness zostava. Osadili sa aj lavičky a opravil sa jestvujúci stôl pre stolný tenis. V zmysle normy boli upravené aj dopadové plochy pod jednotlivými hracími prvkami. Dopadová plocha pod fitness zónou je celá štrková.

Detské ihrisko Močarany bolo zrealizované v decembri 2018 v hodnote : 8 558,76 eur Zhotoviteľom bol Intersystem EU Bytča. Na ihrisko bol osadený ako hrací prvok pre deti domček so šmýkačkou a hojdačkou a jeden posilňovací prvok. V zmysle normy boli upravené aj dopadové plochy pod jednotlivými prvkami.

Detské ihrisko Hurbanovo nábregie

Zmluvná cena : 10 428 eur

Zhotoviteľ: M Cup Produktion Svätý Jur

Stav: Ihrisko bude realizované v prvej polovici roku 2019.

Výbeh pre voľný pohyb psov

V treťom štvrtroku 2018 bol vybudovaný pilotný projekt výbehu pre voľný pohyb psov. Osadený bol na ulici Leningradská. Práce boli zrealizované v hodnote 17 882,20 eur. Areál je oplotený z dvoch strán pletivom, od Sobraneckej cesty betónovým múrom a jednu stranu ohraničuje, na podnet občanov, murivo zadných strán garáží. Prístup pre techniku je zabezpečený veľkou bránou a pre vstup psov je osadená dvojité bránka. Výbeh má vlastný priestor na voľný pohyb, jednoduché cvičebné prvky, lavičky a odpadkové koše.

2.3.4 Organizovanie denných letných táborov s orientáciou na prevenciu pred nežiaducimi javmi

Garant: Mestská polícia

Mestská polícia Michalovce v spolupráci s Vysokou školou zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, detašované pracovisko Michalovce ponúkala v auguste 2016 týždenný letný tábor pre deti. Z dôvodu nízkeho záujmu sa tábor nekonal.

V júli 2017 sa konal denný letný tábor v spolupráci s Vysokou školou zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, detašované pracovisko Michalovce s názvom Detská letná univerzita.. Počas táborového týždňa sa deti hravou formou oboznámili s prácou Finančnej správy SR – colná správa (ukážky práce služobnej kynológie pri vyhľadávaní tabakových a psychotropných látok), s prácou služobnej kynológie OR PZ v Michalovciach (ukážky práce služobnej kynológie s dynamickou ukážkou pri zadržaní páchatela), s prácou HaZZ v Michalovciach (ukážky hasičskej techniky, riziko zakladania ohňa a pod.)

V roku 2018 sa na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Detašovanom pracovisku bl. Metoda Dominika Trčku v Michalovciach, konala Detská univerzita, ktorá bola venovaná deťom vo veku od 9 do 12 rokov. Pri organizácii a priamej činnosti spolupracovali rôzne inštitúcie, ako Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky ochrany detí pred násilím v zastúpení Úradov práce sociálnych vecí a rodiny Košického a Prešovského kraja a Mestská polícia Mesta Michalovce. Samotný program Detskej univerzity sa niesol v duchu vzdelávania, primeraného vekovej skupine účastníkov. Deti boli oboznámené s problematikou ochrany detí pred násilím, s poskytnutím prvej pomoci jedincom nachádzajúcim sa v ohrození života. Významnou aktivitou bola oblasť separácie odpadu, jej význam a opodstatnenie pre nás a budúce generácie. Návštevou vodnej nádrže Starina sme chceli upriamiť pozornosť detí na skutočnosť, že bez vody sa nedá žiť. V okolí Stariny sme navštívili drevené chrámy v rámci Karpatskej drevenej cesty. Druhý ročník Detskej univerzity bol ukončený slávnostnou promóciou, na ktorej boli deťom za prítomnosti rodičov odovzdané diplomy „doktorček“.

2.3.5 Rekonštrukcia Zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa

Garant: Odbor sociálnych vecí, Odbor informatizácie a grantov

Začiatok realizácie – 2019

Podaný zámer (RIUS- Regionálna integrovaná územná stratégia VUCKE) zateplenia objektu KDSO - spolufinancovanie 12 000 eur.

Špecifický cieľ 2.4 Rozvoj občianskej infraštruktúry a občianskej spoločnosti

2.4.1 Vybudovanie domu smútku na Cintoríne Biela hora

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

V roku 2020 mesto zadá vypracovanie novej projektovej dokumentácie domu smútku na mestskom cintoríne Biela hora, nakoľko projektová dokumentácia domu smútku, ktorá bola súčasťou projektovej dokumentácie cintorína Biela hora je z roku 1997 a nevyhovuje súčasným technickým a legislatívnym predpisom.

Začiatok realizácie - 2020

2.4.2 Realizácia preventívnych prednášok so zameraním na právne povedomie, ochranu života, zdravia a majetku

Garant: Mestská polícia

Mestská polícia zorganizovala v roku 2016 dvadsať prednášok v základných školách, sedem prednášok v materských školách, dvanásť prednášok pre stredné školy a tri pre seniorov. Obsah prednášok a besied bol zameraný na rôzne tematické celky, podľa požiadaviek pedagógov a cieľových skupín. Najčastejšie to boli témy záškoláctvo, šikanovanie v školách, alkoholizmus a drogová závislosť, domáce násilie, prostitúcia, kupliarstvo, vandalizmus.

V rámci prevencie kriminality pokračovala MsP v prednáškovej činnosti aj v roku 2017. Predovšetkým sa zamerala na edukatívnu formu prevencie boja s negatívnymi vplyvmi závislosti, drogovej problematiky a iných sociálno-patologických javov, ktoré vplývajú na osoby maloleté a mladistvé. Cieľovou skupinou sú deti z materských škôl, žiaci základných a stredných škôl. Obsah prevencie bol zameraný na rôzne tematické celky, podľa požiadaviek pedagógov a cieľovej skupiny.

Veľký záujem bol o prednášky v materských školách, kde bolo potrebné zdôrazniť základné návyky v rámci dopravnej výchovy. V materských školách bolo celkovo vykonaných 6 prednášok, ktoré si vypočulo 465 detí. V rámci hier zážitkovou formou bolo deťom ukázané na rôznych modelových situáciách čo sa môže stať aj pri bežných hrách v blízkosti ciest, parkovísk a podobne. Deti si mohli za asistencie mestskej polície vyskúšať, ako bezpečne prechádzať cez priechody pre chodcov, čo si treba všimnúť, načo si dať pozor. Najviac ich upútali ukážky služobnej kynológie.

Najčastejšie požiadavky na vykonanie prednášok prichádzali zo strany pedagógov základných škôl. Celkovo bolo vykonaných 24 prednášok pre 1253 žiakov. Neustály záujem o prednášky je aj na stredných školách, kde bolo celkovo zrealizovaných 11 prednášok pre 931 žiakov. Hlavnými témami boli: drogová problematika, závislosti a ich vplyv na mladého človeka, vplyv fajčenia na mladého človeka, legislatívne postihy, šikana na školách "Nie sme zlí", polícia - neoddeliteľná súčasť v spoločnosti, Kyberšikana doma a na školách, alkohol - nebezpečná zbraň mladých ľudí, extrémizmus a sekty - Kráčaš správnu cestou? a iné.

V roku 2017 pokračovala aj spolupráca s klubmi dôchodcov, kde boli uskutočnené 3 prednášky, ktorých sa zúčastnilo 148 seniorov. Prednášky boli zamerané predovšetkým na praktiky rôznych podomových predajcov, ktorí sa snažia podvodným spôsobom vylákať finančné prostriedky.

Mestská polícia sa tiež zapája do rôznych akcií, ktoré organizujú občianske združenia, domovy sociálnych služieb, detské domovy a špeciálne internátne školy. MsP sa tak isto zapojila už do tradičnej akcie Deň polície, ktorú organizuje OR PZ a HaZZ za účasti všetkých škôl v meste a širokého okolia. Prostredníctvom tejto akcie bolo rôznymi aktivitami, ukážkami a hrami poukávané na odbornú pripravenosť príslušníkov MsP a ich materiálo-technické vybavenie. Účastníci si mohli vyskúšať negatívny vplyv alkoholu na ľudský organizmus prostredníctvom špeciálnych okuliarov, ktoré simulujú opitnosť. Zaujali aj ukážky práce služobnej kynológie predovšetkým reálne zadržanie páchatel'a pri kladení aktívneho odporu.

Mestská polícia aj naďalej poskytuje služby v prevencii oblasti obchodovania s ľuďmi. Kancelária prvého kontaktu je vždy sprístupnená občanom, ktorí potrebujú pomoc. V mesiacoch apríl až jún 2017 bol zaznamenaný zvýšený záujem o informácie týkajúce sa práce v zahraničí a eliminovania rizík spojených s vycestovaním do zahraničia. Záujemcovia o prácu v zahraničí zároveň obdržali informačné materiály s praktickými návodmi, ako sa nestať obeťou obchodovania v zahraničí.

Keďže príslušníci MsP sú často prvými účastníkmi násilia páchaného na ženách a domáceho násilia vznikla potreba nadobudnúť potrebné znalosti z tejto oblasti. Preto je príslušník oddelenia prevencie súčasťou pracovnej skupiny v rámci multi-inštitucionálnej spolupráce, ktorú založilo občianske združenie Pomoc rodine v Michalovciach. Cieľom pracovnej skupiny je zabezpečiť rýchlu, koordinovanú a účinnú pomoc ženám zažívajúcim násilie. MsP bude pokračuje v týchto aktivitách naďalej.

Mestská polícia v Michalovciach tak ako aj v predchádzajúcich rokoch tak aj v roku 2018 pokračovala vo svojich preventívnych aktivitách pričom prioritou boli besedy a prednášky realizované rôznou formou. Prioritnou časťou bola komunikácia so žiakmi materských, základných a stredných škôl pričom sa nezabudlo ani na deti s rôznym zdravotným postihnutím na špeciálnych školách. Tematiku prednášok si volia pedagógovia, prihliadnuc na danú potrebu riešenia problému v ich skupine. Najčastejšie realizované prednášky boli nasledovné:

- aktuálna problematika drog
- závislosti a ich vplyv na mladého človeka – všeobecne - vplyv fajčenia na mladého človeka - legislatívne postihy
- šikana na školách "Nie sme zlí" - vysvetlenie si pojmu, začiatku a priebehu šikanovania, popis agresora i obeť, rady ako nebyť šikanovaný, zážitkové aktivity
- drogová závislosť - "Začiatok či koniec?"
- polícia - neoddeliteľná súčasť v spoločnosti /besedy pre 1. stupeň ZŠ/
- „Cestou necestou ale bezpečne“ - dopravná výchova /besedy pre 1. stupeň ZŠ/
- kyber - šikana doma a na školách
- alkohol - nebezpečná zbraň mladých ľudí - legislatívne postihy
- extrémizmus a sekty popieranie holokaustu – „Quo vadis homine“?

Celkový počet realizovaných prednášok bolo spolu 45 v rozsahu 110 hodín s celkovým počtom 2988 účastníkov.

V rámci prevencie kriminality Mestská polícia v Michalovciach počas roku 2018 vykonala viacero akcií zameraných na kontrolu požívania alkoholu osobou maloletou a mladistvou v miestnych baroch, podnikoch a reštauračných zariadeniach. Celkovo takýchto akcií bolo 5, kde bolo po vyhodnotení pristúpené k uloženiu sankcií a iných opatrení v zmysle platnej právnej legislatívy.

2.4.3 Rozširovanie mestského kamerového záznamového systému

Garant: Mestská polícia

Mestská polícia disponovala 37 bezpečnostnými kamerami. V priebehu roka 2016 bolo nainštalovaných šesť nových IP kamier a to na Ul. mlynskej - štyri kamery, jedna kamera na Kostolnom námestí a jedna v Parku mieru. Finančné prostriedky na realizáciu projektového

zámeru získalo Mesto od Rady vlády SR pre prevenciu kriminality. V roku 2017 Mesto v rámci identického programu získalo na základe podaného projektu 10 000 eur na inštaláciu a sprevádzkovanie ďalších otočných resp. statických kamier, ktoré sú umiestnené na týchto križovatkách: Štefánikova - Kuzmányho, Obrancov mieru - Markušová a na budove Pošty 1, ktorá sníma časť Námestia slobody.

Ďalšie kamery budú inštalované priebežne v problémových lokalitách Mesta. Osadzovanie nových kamier závisí aj od úspešnosti v získavaní externých finančných prostriedkov. Bol podaný projekt, v rámci ktorého by sa mali osadiť kamery na Ul. bieloruskej, Ul. M. Rázusa pri evanjelickom kostole a v strede kruhového objazdu Okružná – Špitálska.

Koncom roka 2018 bol vyhodnotený projekt Rady vlády SR pre prevenciu kriminality na rozšírenie kamerového systému v meste. V tomto projekte bolo Mesto úspešné a získalo finančné prostriedky na kúpu 3 ks kamier. Cieľom projektu je rozšírenie existujúceho mestského kamerového systému o tri nové kamery na križovatke ulíci M. Rázusa - Masarykova, na okružnej križovatke ulíc Okružná – Špitálska, na križovatke ulíci Holého - Uralská. Hlavným prínosom nových kamier bude monitorovanie oblastí, možnosť usvedčovania páchatelov pri trestnej činnosti a taktiež preventívny účinok kamerového systému. Výstupom projektu budú záznamy obrazu s následným zásahom a riešením priestupkov. Mestu bola schválená dotácia vo výške 20 000 €, spolufinancovanie mesta je 6 500 €. Projekt je v stave prípravy projektových dokumentácií a následne stavebných konaní. Predpokladané ukončenie projektu – XI/2019.

2.4.4 Rozvoj a modernizácia informačného systému MsP

Garant: Mestská polícia

Začiatok realizácie – 2019

Toho času mestská polícia využíva informačný systém Centrála. V prípade získania externých zdrojov pristúpi k inovácii informačného systému.

2.4.5 Modernizácia digitálneho spojenia príslušníkov MsP v teréne

Garant: Mestská polícia

Mestská polícia Michalovce v súčasnosti zabezpečuje rádiové spojenie pomocou digitálnych rádiostaní. V roku 2017 sa Mesto uchádzalo o financie z externých zdrojov na inováciu rádiovej prevádzky, ktorá by zahŕňala nové rádiostanice s GPS a softvér na ich prevádzku. Žiadosť nebola úspešná.

Nakoľko inovácia prevádzky z vlastných zdrojov je finančne náročná, budú sa aj naďalej sledovať možnosti financovania z externých zdrojov.

V roku 2018 nebola zverejnená žiadna výzva na modernizáciu rádiového spojenia.

2.4.6. Elektromobilita príslušníkov MsP

Garant: Mestská polícia

Mesto podalo projekt Green transport network v rámci programu HU-SK-RO-UA, ktorý v prípade úspešnosti vytvorí sieť nabíjajúcich staníc pre elektromobily vo viacerých mestách susedných regiónov na Ukrajine, Slovensku, Maďarsku a Rumunsku. V meste Michalovce budú nainštalované 2 elektro-nabíjacie stanice v blízkosti centra. Súčasťou projektu je veľa sprievodných vzdelávacích aktivít pre odbornú aj laickú verejnosť. Mesto Michalovce je slovenským partnerom žiadateľa z UA z oblasti Ivano-Frankovsk. Projekt má spolu 5 partnerov z HU, SK, RO a UA. Časť rozpočtu, o ktorý sa projekt žiadosťou uchádza, predstavuje pre Mesto Michalovce čiastku vo výške 32 561,46 eur, spolufinancovanie Mesta je 1 808,97 eur.

Mimo toho sa mesto v roku 2018 zapojilo do výzvy, ktorú zverejnilo ministerstvo životného prostredia na nákup elektromobilov. Zámerom mesta bolo vozidlo využívať pre potreby mestskej polície. Projekt bol koncom roka vyhodnotený, kde Mesto úspešné nebolo.

V prípade, že takáto výzva bude aj v roku 2019, Mesto sa bude uchádzať znova.

Špecifický cieľ 2.5 Rozvoj školskej infraštruktúry

2.5.1 Digitalizácia výučby v materských a základných školách

Garant: Odbor školstva a športu

V rokoch 2016 - 2018 pokračovali základné školy v zabezpečení inovatívnych didaktických informačno-komunikačných prostriedkov nákupom interaktívnych tabúl a softvérov, hlavne do odborných učební – jazyky, chémia, biológia, fyzika, matematika a pod. Pre triedy, ktoré navštevujú deti predškolského veku boli v rokoch 2017 a 2018 zakúpené nové interaktívne tabule a notebooky. K zlepšeniu výučby na školách sa každoročne nakupujú rôzne učebné pomôcky, ktoré sú odporúčané MŠVVaŠ SR v rámci štátnych a školských vzdelávacích programov.

Mesto podalo projektové zámery a následne žiadosti o nenávratný finančný príspevok na zriadenie modernizovaných odborných učební pre päť základných škôl – odborné učebne biochémie v ZŠ, Komenského 1 a ZŠ Pavla Horova, odborné jazykové učebne v ZŠ T.J. Moussona, ZŠ, Okružná 17 a ZŠ, Školská 2. V roku 2018 bol poskytnutý príspevok na ZŠ Pavla Horova, učebňu biochémie, ktorá sa už realizuje a ostatné projekty sú v stave odborného hodnotenia. Táto škola v roku 2018 vyučovala žiakov v duchu modernizácie výučby v tejto oblasti v zriadenej „Triede budúcnosti“.

2.5.2 Zavedenie vyučovacej metódy CLIL pre posilnenie vyučovacieho procesu v základných školách

Garant: Odbor školstva s športu

Vyučovacia metóda CLIL bola zatiaľ zavedená v ZŠ, Ul. Komenského 1. CLIL - Content and Language Integrated Learning – Integrované vyučovanie cudzieho jazyka a odborných

predmetov. Obsahy výučby na hodinách všeobecno vzdelávacích predmetov sú sprostredkované v cudzom jazyku, ktorý slúži ako médium na sprostredkovanie informácií a porozumenie.

2.5.3 Vytvorenie digitálnej knižnice v základných školách, vytvorenie odborných učební v základných školách

Zodpovedný: Odbor školstva a športu, Odbor informatizácie a grantov

Mesto v rámci podaných projektových zámerov a žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP) na zriadenie modernizovaných odborných učební získalo žiadosť o NFP aj na zriadenie školskej digitálnej knižnice pri ZŠ, Školská. Súčasťou tejto Základnej školy sú žiaci z Ukrajiny a Ruska s doplnenou výučbou slovenského jazyka, škola integruje 10% marginalizovaných žiakov. Je potrebná obnova vnútorných priestorov školy, najmä odborných učební a obnova ich zastaraného vybavenia. Cieľom projektového zámeru je zvyšovanie kvality vzdelávania a zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základnej školy v nadväznosti na výučbu jazykov, profesijnú orientáciu a na potreby trhu práce; zlepšením podmienok výučby zlepšiť aj výsledky žiakov v národných meraniach dosiahnutých vedomostí. Projektom sa na škole vytvoria 2 odborné učebne – odborná jazyková učebňa a digitálna školská knižnica. Mesto čaká na podpis zmluvy o NFP vo výške 66 180,92 €.

V rámci projektov Zlepšenie výučby v odborných učebniach Základnej školy, Okružná 17, Základnej školy, T.J. Moussona 4 sa aj na týchto školách vytvoria jazykové odborné učebne. včítane stavebných úprav učebne v celkovej výške NFP 31 024,98 €.

Súčasne v rámci ďalších projektov Zlepšenie výučby v odborných učebniach Základnej školy, Kpt. Nálepku 16 a Základnej školy, J.A. Komenského 1 vytvoria odborné učebne chémie včítane stavebných úprav učební na uvedených školách. Mestu bol schválený NFP vo výške 52 231,68 € a 42 266,71 €, spolufinancovanie mesta je 5% oprávnených výdavkov.

Stavebné úpravy a vybavenie učebne na ZŠ P. Horova predpokladáme do konca apríla 2019, riešenie učebne chémie na ZŠ, Komenského 1 bude prebiehať v r. 2020.

2.5.4 Estetizácia a zníženie energetickej náročnosti budov materských a základných škôl

Garant: Odbor školstva a športu

ZŠ T. J. Moussona

V roku 2018 bola realizovaná oprava a spevnenie podmáčaného anglického dvorca medzi vstupmi do základnej školy a školskej kuchyne a oprava časti strechy poškodenej pri silnom vetre

ZŠ, Švermova

V roku 2017 sa opravilo vstupné vonkajšie schodište a vstupná chodba pre rodičov. Mesto bolo úspešné v projekte Rekonštrukcia strechy telocvične na ZŠ Švermova s cieľom zlepšiť podmienky výučby na II. ZŠ, Ul. Švermova, rekonštrukciou a vytvorením

sedlovej strechy telocvične sa odstráni havarijný stav zatekania strechy telocvične. Mestu bol schválený NFP vo výške 143 348,30 €. Projekt je v stave prípravy PD a prípravy procesu verejného obstarávania. Projekt musí byť ukončený do XII/2020.

ZŠ, Moskovská

v predchádzajúcom období bola zrealizovaná výmena okien, dverí a oprava fasády na prednej časti budovy. Na ukončenie opravy fasády bola v roku 2016 podaná žiadosť na MŠVVaŠ SR na riešenie havarijných stavov vo výške 84 000 eur, doteraz neboli poskytnuté finančné prostriedky, je v riešení. V roku 2017 prispela k zníženiu energetickej náročnosti výmena svietidiel v triedach, výmena elektrických rozvodov v triedach, na chodbách na prízemí a na I. poschodí v budove na Ul. moskovskej. Bola tiež zrealizovaná oprava hygienických zariadení pre chlapcov a dievčatá na I. poschodí.

ZŠ, Školská

V roku 2016 bola zrealizovaná výmena okien a dverí v hospodárskej a učebňovej časti. V I. polroku 2017 bola ukončená ich výmena na spojovacej chodbe, bol zrekonštruovaný pavilón telocvične – šatne, hygienické zariadenia, rozvody a radiátory, obklady, maľba, strojovňa kotolne. Práce boli financované prostredníctvom projektu z dotácie MŠVVaŠ SR vo výške 77 000 eur. V II. polroku 2017 boli opravené hygienické zariadenia pre chlapcov, dievčatá a dospelých na I. poschodí v učebňovom pavilóne 5. - 9. ročníka. Osadili sa tiež radiátory so zvýšenou výhrevnosťou na spojovacej chodbe. V roku 2018 sa opravila časť rozvodov a vymenila sa ďalšia časť radiátorov k zlepšeniu výhrevnosti a úspore energií.

ZŠ, Komenského

V roku 2016 boli vymenené okná a dvere na spojovacej chodbe z prostriedkov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR vo výške 50 000 eur. V I. polroku 2017 bol opravený pavilón telocvične – obklady a dlažba v šatni a na chodbe, obklady v telocvični, elektrické rozvody, oprava rozvodov a ventilov v strojovni kotolne. V roku 2017 bol opravený vonkajší sokel na spojovacej chodbe k pavilónu telocvične. V rokoch 2017 a 2018 sa opravili podlahy (spevnenie podkladu a výmena linoleá) na hlavných a spojovacích chodbách, boli vymenené topné telesá v triedach a na chodbách.

ZŠ, Okružná

V roku 2018 bola realizovaná oprava a výmena obkladov na chodbách.

ZŠ, Krymská

V roku 2016 sa realizovala oprava malej telocvične – výmena obkladov, palubovky, radiátorov, oprava omietok, maľba. V roku 2017 boli opravené hygienické zariadenia v telocvični a realizovala sa maľba tried. V roku 2018 to bola výmena obkladov a maľba veľkej telocvične.

ZŠ P. Horova

V roku 2016 sa vymenili okná na chodbách a kabinetoch v učebňovej časti - budova č.3. V roku 2017 boli opravené vonkajšie kanalizačné rozvody z troch budov.

MŠ, Vajanského

V I. polroku 2017 sa realizovalo asfaltovanie terasy a chodníkov k špeciálnej triede (pre hendikepované deti), oprava strechy nad kuchyňou a oprava hygienických zariadení pre dospelých.

V roku 2017 bola podaná žiadosť na komplexnú rekonštrukciu objektu MŠ, v rámci výzvy operačného programu Kvalita životného prostredia - výmena okien a dverí, rozvodov kúrenia, radiátorov, zateplenie strechy a fasády. Mestu bol schválený NFP vo výške 681 754,99 €; spolufinancovanie mesta – 5% oprávnených výdavkov. Obnovou budovy sa znížia celkové náklady na vykurovanie, dôjde k zvýšeniu reprezentatívnosti a úžitkovej hodnoty budovy materskej školy. Projekt je realizovaný od VII/2018 do VI/2019, na základe vystavenej faktúry v XII/2018 už bola uhradená jedna platba systémom predfinancovania vo výške 241 000 €.

MŠ, F. Kráľa

V roku 2016 boli opravené hygienické zariadenia pre deti pri dvoch triedach, opravil sa vstupný chodník a príjazdová plocha ku kuchyni. V roku 2017 a 2018 boli opravené hygienické zariadenia pre dospelých a opravili sa aj dve výdajné kuchyne - výmena drezov, liniek, vydávacích okienok a pracovných dosiek.

MŠ, Školská

V roku 2017 sa zrealizovala oprava vnútorných priestorov v hospodárskej časti MŠ. Opravili sa šatne pre kuchárky a priestory riaditeľne, vrátane hygienických zariadení. V štyroch triedach sa vymenili svietidlá. V roku 2018 sa opravila fasáda a náter strechy na starej budove MŠ.

MŠ, Masarykova

V roku 2017 bola opravená strecha nad hospodárskou časťou a v roku 2018 to bola výmena svietidiel v triedach z finančných prostriedkov získaných projektom k úspore energií.

MŠ, Okružná

V roku 2016 sa opravila teraska a časť fasády. V areáli bola vybudovaná oddychová zóna. V roku 2017 boli opravené elektrické rozvody a omietky, realizovala sa maľba, vymenili sa svietidlá a pracovné stoly v školskej jedálni. V roku 2018 sa opravila ďalšia teraska a časť fasády, v areáli bolo vybudované športové ihrisko z finančných prostriedkov získaných z projektu za spoluúčasti s rodičmi, sponzormi a Mestom.

MŠ, Komenského

V roku 2017 sa opravili hygienické zariadenia pre dospelých, malá teraska a vstup k riaditeľni. Vymenili sa podlahy v štyroch šatniach, ktoré prispeli k zlepšeniu energetickej náročnosti a estetického vzhľadu. V roku 2018 sa opravili výdajné kuchynky pri triedach, ďalšia časť hygienických zariadení pre dospelých a výmena dlažby na chodbe pri hlavnom vstupe a šatniach detí.

MŠ, Leningradská

V roku 2017 bola opravená vnútorná kanalizácia v dvoch triedach nad sebou, následne zrealizovaná maľba stien, stropov a výmena podlahy. V roku 2018 sa opravila výdajná kuchynka pri triede, vymaľovali sa triedy a schodište, revitalizovalo sa dvojité pieskovisko pre deti.

MŠ, Švermu

V roku 2017 boli opravené hygienické zariadenia pre dospelých a výmena plávajúcej podlahy. V roku 2018 bola zrealizovaná oprava hygienických zariadení pri telocvični, oprava podlahy na vstupnej chodbe, výmena elektromerov a časti svietidiel a opravila sa dlažba na terase a v altánku.

2.5.5 Rekonštrukcia športových ihrísk základných škôl - vybudovania športového areálu ZŠ T. J. Moussona

Garant: Odbor školstva a športu

V rozpočte Mesta Michalovce na rok 2018 boli v rámci kapitálových výdavkov navrhnuté finančné prostriedky na projektovú dokumentáciu vybudovania športového areálu ZŠ T. J. Moussona. Mesto podalo žiadosť o poskytnutie dotácie na ÚV SR na výstavbu multifunkčného ihriska v areáli ZŠ, Komenského, v roku 2018 finančné prostriedky neboli poskytnuté, žiadosť sa posudzuje.

2.5.6 Rekonštrukcia areálov materských a základných škôl

Garant: Odbor školstva a športu

MŠ, Školská

V roku 2017 sa opravovali chodníky k pavilónu k malej budove a chodníky okolo hospodárskej budovy. V areáli je vybudované dopravné ihrisko a oddychová zóna pre deti, na ktorých bola v roku 2018 zabezpečená bežná údržba.

MŠ, Leningradská

V I. polroku 2017 bol vyasfaltovaný spojovací chodník ku pieskovisku a okolo budovy. V roku 2018 bol zo strany rodičov a finančných prostriedkov rodičovského združenia vybudovaný altánok v rámci oddychovej zóny pre deti.

MŠ, Komenského

V roku 2016 bola zrealizovaná výstavba dopravného ihriska v areáli školy. V I. polroku 2017 boli opravené asfaltové plochy a vstupný chodník. V závere roka 2017 bola opravená a vynovená malá teraska s chodníkom smerujúca k riaditeľni. V roku 2018 v rámci akcie dobrovoľníctva bolo natreté oplotenie MŠ.

MŠ, Masarykova

V roku 2016 sa realizovala oprava asfaltových plôch pri školskej jedálni a vstupného chodníka do MŠ. V roku 2018 v spolupráci s rodičmi boli opravené pieskoviska a plocha pri nich.

MŠ, Okružná

V roku 2018 bola opravená terasa, fasáda a príslušná časť areálu bola upravená a vybudované športové ihrisko pre deti.

MŠ, J. Švermu

V roku 2016 bol opravený spojovací chodník medzi pavilónmi A, B a C.

Špecifický cieľ 2.6 Rozvoj kultúrnej infraštruktúry

2.6.1 Rekonštrukcia a modernizácia MsKS

Garant: Mestské kultúrne stredisko

V decembri 2017 bola zrealizovaná rekonštrukcia pódia vo veľkej sále MsKS v sume 7 200 eur. Rekonštrukcia spočívala v zbrúsení podlahy pódia, výmene všetkých líšt, natretím pódia matnou farbou a nalakovaním.

V roku 2018 bola zrealizovaná výmena svetleného pultu, ktorý je základom pre riadenie osvetlenia veľkej sály. Z hľadiska profesionality a dlhodobej efektivity bolo zakúpené zariadenie ZERRO 88FLX S 48/1024. K tomuto zariadeniu bolo nutné zrenovovať aj svetelné stmievacie jednotky a pre zvýšenie efektivity pri predstaveniach bol dodaný aj výrobnik hmly MVS HAZER 230V. Pre oddelenie kina Centrum bol zakúpený nový zvukový procesor, ktorý slúži ako dekodér zvuku pre digitálne kino.

2.6.2 Premena objektu Zlatý býk na reprezentačné a kultúrno-spoločenské využitie

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov

V roku 2017 Mesto podalo projekt s názvom *Through Art we Ruin Borders* v rámci programu spolupráce Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina. Projekt bol úspešný, v súčasnosti prebiehajú prípravy zmluvy o NFP a partnerskej zmluvy. Projekt pomôže zrekonštruovať národné kultúrne pamiatky v meste Michalovce a v meste Užhorod, prinavráti im zmysluplný obsah a funkciu, vďaka projektu budú vytvorené mestské galérie a profesionálne turistické informačné centrá európskeho štandardu. Projekt pomôže spájať ľudí prihraničných regiónov kultúrou, umením, spoločnou históriou, zviditeľní kultúrne dedičstvo regiónov ako základného piliera rozvoja cestovného ruchu. Ambíciou projektu je zvýšiť návštevnosť galérií, vtiahnuť ľudí do kultúrneho diania inovatívnymi tvorivými formami, zvýšiť informovanosť o susedných regiónoch prostredníctvom smart aplikácií, tvorivých dielní, sympózií, ponúknuť prehľad komplexných služieb v oblasti cestovného ruchu v regiónoch Zemplín, Zemplén a Zakarpacie vo viacerých jazykových mutáciách. Mesto sa spolu s 3 partnermi z UA a HU získalo NFP vo výške 999 999,34 €.

2.6.3 Zabezpečenie mobilnej tribúny

Garant: Technické a záhradnícke služby

Začiatok realizácie - 2021

2.6.4 Úprava tribúny na Námestí osloboditeľov

Garant: Mestské kultúrne stredisko

Začiatok realizácie – 2019

V roku 2019 bude zakúpený baletizol na podlahu tribúny na Námestí osloboditeľov.

2.6.5 Vytvorenie lapidária sôch a skulptúr

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Začiatok realizácie – 2019

Sochy a skulptúry, ktoré nebolo možné ponechať na pôvodnom mieste, správca komunikácií a okružných križovatiek využíva na estetizáciu verejného priestranstva – cestného telesa kruhovej križovatky. Bude preto potrebné tento projektový zámer zrušiť ako neopodstatnený.

2.6.6 Vytvorenie mestského múzea

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Začiatok realizácie – 2020/1

2.6.7 Vytvorenie sôch najvýznamnejších osobností mesta

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Začiatok realizácie - 2021

Špecifický cieľ 2.7 Rozvoj športovej infraštruktúry

2.7.1 Vytvorenie mestských bežeckých okruhov

Garant: Odbor školstva a športu

Mesto sa bude snažiť získať prostriedky na realizáciu projektových zámerov z externých zdrojov.

Začiatok realizácie – 2021

2.7.2 Vytvorenie náučného chodníka – Šíravská výpadovka

Garant: *Odbor školstva a športu, Odbor hospodárenia s majetkom, Odbor informatizácie a grantov*

Mesto sa bude snažiť získať prostriedky na realizáciu projektových zámerov z externých zdrojov.

Začiatok realizácie – 2020

2.7.3 Vytvorenie športového areálu (okolie – Zimný štadión, Mestská športová hala, Futbalový štadión)

Garant: *Odbor školstva a športu, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Začiatok realizácie - 2019

Cieľom projektového zámeru je prepojiť existujúce zariadenia - Zimný štadión, Mestskú športovú halu a Futbalový štadión MFK Zemplín – lávkou a vytvoriť priestor pre ďalšie športové využitie. Konkrétny projekt zatiaľ nebol urobený. Skúmame majetkové pomery v danej lokalite, po vysporiadaní pozemkov sa môže v realizácii pokračovať.

2.7.4 Rekonštrukcia mestskej plavárne a jej vonkajšieho areálu

Garant: *Odbor školstva a športu, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

S komplexnou rekonštrukciou sa v roku 2018 nezačalo. Prebiehajú však prípravné práce. V uplynulom období bola zrealizovaná oprava dvoch kotlov za účelom automatického dávkovania plynu pre zabezpečenie dostatočného množstva chlóru, oprava vstrekovacích dýz a rozvodového potrubia, oprava výmenníka tepla, výmena vonkajších dverí a vstupnej časti do kúpaliska, oprava sprchovacích kútov a stien bazéna.

2.7.5 Vytvorenie verejnej ľadovej plochy

Garant: *Odbor školstva a športu, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Prebieha prieskum dodávateľských organizácií a mapujú sa možnosti nákupu prenosnej ľadovej plochy, jej prenájom a pod.

2.7.6 Modernizácia mestskej športovej haly

Garant: *Odbor školstva a športu, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Modernizácia prebieha postupne. V letných mesiacoch 2017 sa opravili hygienické zariadenia na prízemí. Doposiaľ boli zrekonštruované šatne, vstupný vestibul, zázemie, malá telocvičňa, zadná vstupná časť vrátane hygienických zariadení, strecha nad hracou plochou, strechy nad rekonštruovanými časťami, nový obvodový plášť vrátane výplní otvorov. Bola opravená atika na streche a fasáda. Obnovili a doplnili sa tiež čiary na palubovke pre multifunkčné využitie haly.

2.7.7 Dobudovanie futbalového štadióna

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

V I. polroku 2017 sa začalo s rekonštrukciou trávinatej plochy – vyhrievanie trávnik hlavného ihriska, dobudovanie turniketov, dobudovanie tréningového ihriska a zázemia pre hráčov. Rekonštrukcia prebieha podľa projektovej a rozpočtovej dokumentácie a uzatvorenej zmluvy s dodávateľom stavby.

Pôvodný zámer, vykurovať trávnik elektricky, sa zmenil na plynové vykurovanie. Zelené rolky trávy boli privezené z Maďarska. Na tréningovom ihrisku na futbalovom štadióne bolo zrealizované podložie pre novú umelú trávu.

2.7.8 Dobudovanie zimného štadióna

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom

Zimný štadión, ktorý nebol nikdy dobudovaný, sa staval postupne, po etapách: v roku 1972 sa vystavala ľadová plocha s objektom strojovne a technickým vybavením. V roku 1978 sa najskôr pristúpilo k zastrešeniu štadióna, až následne bola spracovaná štúdia, ktorá riešila celkovú podobu štadióna a začala sa realizovať od roku 1986. Postavila sa tribúna „A“ a „B“ a v roku 1989 nasledovala železobetónová prefabrikovaná konštrukcia pavilónu „C“. Tak ako sa postupne staval, tak dochádzalo aj k jeho postupnému opotrebeniu. Až v roku 2014, bolo rozhodnutím Úradu vlády prisľúbené spolufinancovanie dostavby a rekonštrukcie zimného štadióna sumou 1 milión eur.

V novembri 2014 sme vypísali vo Vestníku verejné obstarávanie, ktoré bolo ukončené v januári 2015. Podklady k súťaži si vyžiadalo 17 uchádzačov, svoje ponuky však predložili nakoniec len štyria z nich. Víťazom súťaže sa stala firma HANT BA, a.s. z Považskej Bystrice, ktorá ponúkla najnižšiu sumu. Zjednodušene by sa dali uviesť plánované práce: rekonštrukcia tribúny „A“ a tribúny „B“, fasády tribúny „A“ a „B“ (severná, východná a západná) a hlavná strecha.

Po splnení všetkých podmienok Mesto sľúbenú sumu 1 mil. eur dostalo a obdržali sme tiež dotáciu z Ministerstva financií SR vo výške 300 tis. eur.

Isté oddialenie začiatku stavebných prác bolo spôsobené jednak tým, že bolo potrebné ešte predtým odkúpiť od SPF časť pozemku pod štadiónom, čo sa najmä tým, že SPF dlho nemal riaditeľa, ktorý by kúpno- predajnú zmluvu podpísal, pomerne dlho nerealizovalo. Stavba bola odovzdaná na rekonštrukciu v januári 2017, avšak s ohľadom na to, že viaceré družstvá

michalovských hokejistov pokračovali dosť dlho vo vyradovacích častiach svojich súťaží, samotné práce začali až v marci 2017.

Po začatí prác bolo zrejmé, že ak chceme, aby štadión spĺňal podmienky pre športovisko hodné dnešnej doby, tieto práce nebudú postačovať. Preto mestské zastupiteľstvo v júni 2017 schválilo 250 tisíc eur na práce, ktoré boli nepredvídané, vynútené pri rekonštrukcii a sumu 254 tisíc na práce, ktoré sa pôvodne nemali robiť, a to elektroinštalácia a nátery podkrovnej konštrukcie (len podotýkame, že tieto neboli natreté nikdy, ani v roku 1978, kedy sa zrealizovali). Ďalšie náklady vo výške 95 tisíc eur, s ktorými sa pôvodne nerátalo, súviseli s výmenou mantinelov. Náš hokejový štadión mal síce schválenú výnimku na výšku a kvalitu mantinelov, ktoré sú potrebné v konkrétnej hokejovej súťaži, žiaľ, SZĽH nám, tak ako mnohým iným mestám, túto výnimku zrušil a my sme boli povinní zabezpečiť výmenu mantinelov za nové, bezpečnejšie. Na mantinely nám však SZĽH prispel sumou 34 tisíc eur.

Celá rekonštrukcia štadióna stála viac ako 2,6 mil. eur.

Kapacita štadióna je cca 2500 miest na sedenie, celková kapacita štadióna je 4000 divákov.

V roku 2018 bolo zrealizované nové osvetlenie ľadovej plochy. Taktiež boli zriadené turnikety a vstupenkový systém pre Zimný štadión.

2.7.9 Vybudovanie tréningovej haly zimného štadióna

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom

Začiatok realizácie – 2020

Na základe predbežného prieskumu výstavba takejto tréningovej haly by predstavovala čiastku cca 2 mil. €. Mesto k realizácii pristúpi v prípade, že na tento projekt získa cudzie finančné prostriedky.

2.7.10 Vytvorenie ďalších priestorov pre halové športy

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom

Začiatok realizácie – 2020

V roku 2017 požiadalo Mesto Slovenský zväz ľadového hokeja o dotáciu na vybudovanie multifunkčnej tréningovej haly - objektu, ktorý umožní viacúčelové športové využitie. Prebehli rokovania s Košickým samosprávnym krajom o prenájme pozemkov v blízkosti Strednej odbornej školy obchodu a služieb Michalovce. V roku 2018 by sa mal v tejto lokalite realizovať geologický prieskum ktorý zatiaľ nebol zrealizovaný. Samotné vybudovanie závisí od rozhodnutia Slovenského zväzu ľadového hokeja.

Projektové zámery v environmentálnej oblasti

3.1 Rozvoj verejnej zelene

3.1.1 Obnovenie revitalizácie parku Kerta

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov*

Mesto má spracovanú projektovú dokumentáciu, ktorou sa uchádzalo o získanie externých finančných zdrojov, avšak neúspešne. V súčasnosti čakáme na ďalšie vhodné výzvy. Aj napriek tomu, že Mesto bolo pri získavaní externých zdrojov neúspešné, bolo v parku Kerta v roku 2016, podľa spracovaného projektu Obnova historického parku v Michalovciach – Kerta Sztárayovcov, vysadených 87 vzrastlých stromov v rámci náhradnej výsadby. V súčasnom období odbor výstavby, ŽP a MR zabezpečuje proces vyjadrovania sa k projektovej dokumentácii pre územné a stavebné povolenie, nakoľko stavebné povolenie vydané v roku 2014 stratilo platnosť.

3.1.2 Regenerácia medziblokových priestorov sídlisk

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov*

Mestu bol 18. decembra 2017 schválený projekt s názvom Regenerácia medziblokových priestorov Sídliska západ v meste Michalovce, financovaný z ERDF fondu v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu. Mesto chce projektom regenerovať vnútroblok s veľkosťou 11 772,7 m² na Sídlisku západ, kde žijú prevažne mladé rodiny s deťmi. V blízkosti vnútrobloku sa nachádza základná škola a dve materské školy. Pozemky riešeného územia sú vo vlastníctve Mesta, priestranstvo je verejne prístupné, bez oplotenia. Cieľom projektu je zlepšiť kvalitu života obyvateľov sídliska, vytvoriť atraktívnu, bezpečnú, zelenú oddychovú zónu pre obyvateľov rôznych vekových kategórií s ihriskami, modernými hracími prvkami pre deti, s drobnou architektúrou, novou zeleňou a funkčným prepojením vnútrobloku, vybudovať spevnené plochy na vyšľapaných cestičkách, vytvoriť športové ihriská - fitness a multifunkčné, vytvoriť detské ihriská pre rôzne vekové kategórie, vytvoriť oddychové stretávacie zóny, vysadiť novú a revitalizovať existujúcu zeleň.

Výška schváleného NFP pre mesto je 662 916,97 eur, výška spolufinancovania Mesta predstavuje 34 890,37 eur. Projekt je v stave prípravy zmluvy o NFP na SO IROP na VÚC Košice a prípravy procesu verejného obstarávania na odbore IaG.

V roku 2018 boli v rámci revitalizácie komunikácií, chodníkov a parkovacích plôch zrealizované práce v medziblokových priestoroch na Sídlisku západ, a to pri bytových domoch A až E v priestore ohraničenom ulicami Prof. Hlaváča – Martina Rázusa – Karola Kuzmányho.

3.1.3 Vytvorenie vertikálnych zelených, samoudržateľných stien, protihlukové steny

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Začiatok realizácie – 2019

Nakoľko nebolo definované územie na vytvorenie zelených stien projektová dokumentácia nebola zadaná. Realizácia v roku 2019 sa nepredpokladá.

3.1.4 Vznik stromových alejí pri Laborci, peších a cestných komunikáciách

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Mesto poskytlo dotáciu OZ Telekia na výsadbu alejovej zelene pri Laborci. Výsadba bola zrealizovaná v októbri 2017 na Hurbanovom nábreží, parcela E-KN č. 18/1 k. ú. Michalovce. Vysadených bolo 20 ks stromov v druhovej skladbe dub červený a javor horský.

Po výrube časti topoľovej aleje na Hurbanovom nábreží v roku 2018, bude zrealizovaná náhradná výsadba v počte 75 ks drevín v druhovej skladbe javor, dub, jedľa, smrek a borovica a v termíne najneskôr do 31.5.2019. Výsadba ďalších alejí je v štádiu spracovania.

3.1.5 Revitalizácia parku študentov

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom

Začiatok realizácie – 2020

V roku 2009 bola spracovaná urbanistická štúdia parku študentov. Na ďalšom stupni projektovej dokumentácie sa nepokračovalo. V súčasnom období Mesto nedisponuje projektovou dokumentáciou pre územné a stavebné povolenie. Realizácia v roku 2020 sa nepredpokladá.

3.1.6 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládnutie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom

Začiatok realizácie – 2019

Špecifický cieľ 3.2 Revitalizácia a zatraktívnenie verejných priestranstiev

3.2.1 Revitalizácia Kostolného námestia

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov

Je spracovaná štúdia revitalizácie Kostolného námestia. Je spracovaná projektová pre územné rozhodnutie. Ďalší stupeň projektovej dokumentácie nie je zatiaľ zadaný. Postup prác revitalizácie Kostolného námestia do značnej miery závisí aj od ukončenia stavebných prác súvisiacich s obnovou a rekonštrukciou Zemplínskeho múzea, ktoré využíva ako prízjazdovú komunikáciu práve časť Kostolného námestia, ktorá sa bude rekonštruovať. Do záverečnej projektovej dokumentácie budú premietnuté aj závery archeologického výskumu, ktorý prebiehal v danej lokalite. Mesto sa chce uchádzať o externé zdroje na revitalizáciu v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu. Projektový zámer revitalizácie Kostolného námestia je súčasťou Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického samosprávneho kraja.

3.2.2 Vybudovanie oddychovej zóny v povodí Laborca

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov

Mesto má spracovanú štúdiu, ktorou sa uchádzalo o získanie externých finančných zdrojov, avšak neúspešne. Projektový zámer oddychovej zóny – časť cyklochodník – je súčasťou Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického samosprávneho kraja.

3.2.3 Obnova Hrádku ako oddychovej, športovej a kultúrnej zóny

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom

Začiatok realizácie – 2020

3.2.4 Revitalizovanie Cintorína Červenej armády

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, zástupca prednostu

Cintorín Červenej armády pod Hrádkom je evidovaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 1363/2. Je umiestnený na parcele E - KN č. 6379 k.ú. Michalovce, ktorá je vo vlastníctve Mesta Michalovce. V roku 2016 a 2017 tu bola zrealizovaná prerezávka hlavnej stromovej aleje. Odstránili sa nepôvodné kríky na jednotlivých hrobových poliach, ako aj vyschnuté tuje a stromy z nepôvodnej výsadby (20 stromov rodu topol', ktoré boli prestarnuté, poškodené a v korunách preschnuté). Na cintoríne boli revitalizované trávnaté plochy.

V jesennom období 2017 bola na cintoríne, v jeho západnej časti, zrealizovaná výsadba 30 stromov (lipa malolistá) a pozdĺž oplotenia bol vysadený brečtan vždyzelený. Obnovila sa aj časť chodníkov. Údržba a opravy boli financované z prostriedkov Ministerstva vnútra SR a rozpočtu Mesta.

3.2.5 Vytvorenie selfie miest

Garant: Odbor informatizácie a grantov

Projekt Spoznaj a foť, ktorý Mesto realizovalo v roku 2016, mal za cieľ priblížiť obyvateľom a návštevníkom mesta historické pamiatky Michaloviec a zatriktívniť pešiu zónu.

Súčasťou projektu, okrem inštalovania desiatich informatívno-náučných tabuliek, bolo aj umiestnenie tzv. selfie bodu v samotnom centre centrálnej mestskej zóny. Atraktívne symbolické srdce, inšpirované logom mesta Michalovce, zhotovil akademický sochár Ján Leško.

Celý projekt bol financovaný sumou 10 000 eur z dotácie Krajskej organizácie cestovného ruchu Košický kraj, výška spolufinancovania zo strany Mesta predstavovala rovnakú sumu.

Špecifický cieľ 3.3 Odpadové a energetické hospodárstvo

3.3.1 Rekonštrukcie zberných dvorov, prístrešky kontajnerov, podzemné nádoby

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Technické a záhradnícke služby*

Výstavbu prístreškov pre kontajnery realizuje Mesto ako pilotný projekt. Prístrešok bol zatiaľ umiestnený na Leningradskej a Okružnej ulici. V krátkom čase by mal byť osadený prístrešok na Moldavskej ulici. V súčasnosti čakáme na stanovisko bytového družstva.

Mesto bude monitorovať reakciu občanov, ako aj funkčnosť a opodstatnenosť prístreškov a následne rozhodne o umiestnení ďalších.

V roku 2018 mesto realizovalo kontajnerové prístrešky na Sídlišku východ. Štyri boli osadené na Ulici Kyjevskej, dve na Moskovskej ulici. Ďalší prístrešok bol osadený na Ulici Minská. Prístrešky sú kryté, oplotené kari sieťami s pozinkovanou povrchovou úpravou. Ich otváranie a zatváranie je zabezpečené elektronicky a manipulácia otvárania je zabezpečená čipovou kartou, ktorá bola vydaná v počte 2 ks pre každú domácnosť bezplatne. Výstavbu realizovali Technické služby mesta Michalove s nákladom 70 tis. eur.

3.3.2 Zvýšiť úroveň propagácie triedeného zberu

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Edukačné články, propagačné materiály, odborné vzdelávanie pre školy a občanov vykonáva od roku 2017 spoločnosť ENVI-PAK, a.s., Bratislava v zmysle podpísanej zmluvy s Mestom Michalovce. Na internetovej stránke www.michalovce.sk, v menu „Životné prostredie,“ je zložka „triedime.sk“, kde sú uvedené všetky dôležité informácie ako triediť odpad, kolobeh odpadu, dôležité kontakty, súťaže, odpovede na najčastejšie otázky o triedení odpadu a ďalšie zaujímavé informácie. Na webovej stránke mesta sú taktiež uvedené informácie o ochrane životného prostredia, informácie o nakladaní s komunálnym odpadom a biologickým odpadom.

Pre pedagógov materských a základných škôl bolo v septembri 2016, v spolupráci so spoločnosťou ENVI-PAK, a.s., zrealizované školenie v oblasti triedenia odpadov. Na školení bolo odovzdaných 37 USB kľúčov s tematickou prezentáciou, edukačným videom,

interaktívnu hru o triedení odpadu a informáciami o webstránke www.triedime.sk. Školy dostali rôzne vzdelávacie pomôcky:

- 500 ks letákov o triedení odpadu,
- 150 ks pexesa s hrou o triedení odpadu,
- 400 ks pravítok s informáciami o tom, čo nepatrí do triedeného zberu,
- 150 ks maľovaniiek s motívmi triedenia odpadu,
- 18 ks sád pastieliek a 50 ks triediacich koliesok.

V auguste 2016 dodala spoločnosť Mestu nálepky na označenie zberových kontajnerov a 14 100 letákov „Nebudme leniví, triedme odpad!“. Distribúciu letákov zabezpečovali Technické a záhradnícke služby. Informácie o tom ako efektívnejšie triediť odpad obsahoval aj článok v novinách Michalovčan, ktorý bol uverejnený v č. 13/2017. V septembri a v decembri 2017 dodala spoločnosť ENVI-PAK a.s. ďalšie nálepky na označenie zberových kontajnerov určených na triedenie odpadu.

Každoročne je vydávaný kalendár triedeného zberu pre domácnosti v rodinných domoch, kde sú uvedené termíny vývozu vytriedených zložiek komunálneho odpadu a základné informácie o triedení odpadu a prevádzke zberných dvorov.

Novinky pre občanov zverejnené na webovej stránke mesta Michalovce:

- Edukačné video o správnom triedení odpadu:
<http://www.triedime.sk/video/triedime-spravne-domaci-odpad>
- On-line vzdelávací program spojený so súťažou:
<http://www.triedime.sk/test-ekologickej-inteligencie>
- Video súťaž: <http://www.triedime.sk/article/sutaz-skvele-zelene-video>

Mesto získalo v priebehu rokov 2016-2018 nálepky na označenie zberových kontajnerov určených na triedenie odpadu a to:

275 ks nálepiek na kontajnery na papier

315 ks nálepiek na kontajnery na plasty

265 ks nálepiek na kontajnery na sklo

230 ks nálepiek na kontajnery na kovy

200 ks nálepiek na kontajnery na VKM

Priebežne sme v roku 2018 zverejňovali v dvojtýždenníku Michalovčan informácie o triedenom zbere – „Stlač odpad, ušetriš viac ako myslíš“ a „Svetové filmy o ekológii v Michalovciach“.

Mesto Michalovce sa zapojilo do prezentácie filmov o trvalo udržateľnom rozvoji „EKOTOPFILM/ENVIROFILM“, kde sa prednáškou a prezentáciou na tému „OD TRIEDENIA K RECYKLOVANIU“ zapojili ENVI-PAK a. s. – Ing. F. Nemčok, Mesto Michalovce – Ing. P. Fecák a TaZS mesta Michalovce – Ing. M. Čornej. Uvedená aktivita prebiehala 29. mája 2018. Mesto Michalovce získalo pre každú domácnosť v roku 2018 – 10 000 ks letákov o správnom triedení odpadu, ktoré boli Technickými a záhradníckymi službami mesta distribuované do domácností. Zároveň sme získali 50 ks veľkoplošných plagátov „Vy len triedte my sa postaráme“, ktoré sú umiestnené na úradnej tabuli Mesta a v priestoroch mestského úradu. Zároveň každá základná škola aj materská škola dostala v septembri 2018 tieto plagáty.

Doručili sme do základných a materských škôl DVD na ktorom sú edukačné materiály a prezentácie pre základné a materské školy.

Počas vianočných sviatkov bol na webovej stránke mesta a v priestoroch mestského úradu verejný plagát o správnom triedení odpadu prispôbený pre vianočné obdobie.

V súčasnom období pripravujeme zverejnenie motivačného plagátu o význame triedenia ako aj, čo všetko sa zo správne vytriedeného odpadu vyrába.

Na webovej stránke mesta sú zverejnené a priebežne dopĺňané informácie o nakladaní s komunálnym odpadom a jeho triedením, ako aj aktuálna informácia o úrovni vytriedenia komunálnych odpadov za kalendárny rok 2018.

3.3.3 Rekonštrukcia a modernizácia tepelného hospodárstva

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

V roku 2016 investovalo Mesto do tepelného hospodárstva:

- teplovodná kotolňa PK2 – Cirkevná škola sv. Michala – B3 za 174 238,01 Eur
predmetom riešenia bola rekonštrukcia vonkajších rozvodov ÚVK, TPV a CTPV v okruhu centrálnej kotolne PK2 – Cirkevná škola – B3 s celkovou dĺžkou 395,7m
- teplovodná kotolňa JUH 2 – I.ETAPA A2 – D2 za 109 520 Eur
predmetom riešenia je rekonštrukcia vonkajších rozvodov ÚVK, TPV a CTPV v okruhu centrálnej kotolne Juh 2 I.etapa medzi blokmi A2 – D2 s celkovou dĺžkou 189 m

V roku 2017 sa rekonštruovali teplovody na trase :

Juh 2 - O2,P2,R2,S2,T2 o dĺžke 344m vo finančnom objeme 171 710, 86 eur.

Juh 1 – ZŠ, Komenského o dĺžke 106,5 m vo finančnom objeme 33 230 eur.

Východ PK3 - SAV o dĺžke 120 m vo finančnom objeme 42 909,37 eur.

V rámci rekonštrukcie tepelného hospodárstva bola rekonštruovaná technológia **kotolne Domu služieb**. výmenou dvoch plynových liatinových nízko teplotných kotlov Ferro GFM s atmosferickými horákmi za plynový kondenzačný dvoj kotol Hoval Ultragas 300 D s tlakovými horákmi o celkovom výkone 278 kW v hodnote 41 611,15 Eur

V budove MsKs sa rekonštruoval ohrev teplej vody, nakoľko jestvujúca technológia nedokázala riešiť nárazový odber v letnom období. Jestvujúci zásobník sa vymenil za zásobníkový ohrievač so špeciálnym vykurovacím registrom a k nemu sa ako príslušenstvo doplnila tlaková expanzná nádoba. v hodnote 3 306,66 Eur

V roku 2018 sa rekonštruovali teplovody na sídlisku SNP v trase:

- kotolňa SNP1 – blok A3 v hodnote 77 969,20 Eur v dĺžke 140,3 m. Kotolňa SNP 2 – blok A6 v hodnote 95 635 Eur v dĺžke 150 m.

3.3.4 Zníženie energetickej náročnosti budov

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov*

Mesto v marci 2017 podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok v programe Kvalita životného prostredia na projekt Zníženie energetickej náročnosti budovy Materskej školy, Ul. S. H. Vajanského 5 v Michalovciach. Cieľom projektu je znížiť energetickú náročnosť budovy MŠ a prispieť tak k jej ekologickej prevádzke. Výsledným efektom projektu bude sanácia verejnej budovy, úspora verejných prostriedkov a skvalitnenie a zlepšenie podmienok pre verejnosť, pracovných podmienok zamestnancov materskej školy, zhodnotenie budovy po vizuálnej stránke a zabezpečenie finančne menej náročnej udržateľnosti a správy budovy. Obnovou budovy sa znížia celkové náklady na vykurovanie, dôjde k zvýšeniu reprezentatívnosti a úžitkovej hodnoty budovy materskej školy. Mestu bol schválený NFP vo výške 681 754,99 €; spolufinancovanie mesta – 5% oprávnených výdavkov. Projekt je realizovaný od VII/2018 do VI/2019, na základe vystavenej faktúry v XII/2018 bola uhradená jedna platba systémom predfinancovania vo výške 241 000 €.